

XALQ DEPUTATLARI NAVOIY VILOYATI KENGASHINING QARORI

2024-yil 11-noyabr

VII-1-08-5-0-K/24

Navoiy viloyati

Xalq deputatlari Navoiy viloyat Kengashining Reglamenti va doimiy komissiyalar to'g'risidagi Nizomni tasdiqlash to'g'risida

“Mahalliy davlat hokimiyati to'g'risida”gi O'zbekiston Respublikasi Qonunining 18, 19 va 24-moddalariga asosan, xalq deputatlari Navoiy viloyati Kengashi

QAROR QILADI:

1. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining 2024-yil 21-oktabrdagi “Xalq deputatlari viloyat, tuman, shahar Kengashining namunaviy reglamentini tasdiqlash to'g'risida”gi KQ-835-IV-sonli, 2024-yil 31-oktabrdagi “Xalq deputatlari viloyat, tuman, shahar Kengashining doimiy komissiyalari to'g'risidagi namunaviy nizomni tasdiqlash haqida”gi KQ-846-IV-sonli qarorlari ijro uchun qabul qilinsin.

2. Quyidagilar:

Xalq deputatlari viloyat Kengashining Reglamenti 1-ilovaga muvofiq;

Xalq deputatlari viloyat Kengashining doimiy komissiyalari to'g'risidagi Nizom 2-ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

3. Xalq deputatlari tuman, shahar Kengashlariga o'n kunlik muddatda xalq deputatlari tuman, shahar Kengashining namunaviy reglamentini muhokama qilish va tasdiqlash tavsiya etilsin.

4. Xalq deputatlari viloyat Kengashining 2021-yil 10-sentabrdagi VI-24-20-5-0-K/21-sonli qarori o'z kuchini yo'qotgan deb hisoblansin.

5. Mazkur qaror qabul qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Kengash raisi

ALIYEV G'OFIR
QUVATOVICH

Xalq deputatlari viloyat Kengashining reglamenti

I bob. Umumiy qoidalar

1-modda. Xalq deputatlari viloyat Kengashi (bundan buyon matnda Kengash deb yuritiladi) davlat hokimiyatining vakillik organidir.

Kengash o'z faoliyatini O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, O'zbekiston Respublikasining Saylov kodeksi, O'zbekiston Respublikasining "Mahalliy davlat hokimiyati to'g'risida"gi, "Xalq deputatlari viloyat, tuman va shahar Kengashi deputatining maqomi to'g'risida"gi qonunlari va boshqa qonunlari, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining qarorlari, shuningdek o'z reglamentiga muvofiq amalga oshiradi.

2-modda. Kengash faoliyati masalalarni jamoa bo'lib va erkin muhokama qilishga, oshkoralikka, jamoatchilik fikrini hisobga olishga asoslanadi.

3-modda. Kengash o'z faoliyatining asosiy yo'nalishlarini Kengashning sessiyasida (bundan buyon matnda sessiya deb yuritiladi) tasdiqlangan ish rejasi asosida belgilab oladi. Kengash faoliyatining asosiy yo'nalishlarini o'z ichiga oladigan ish rejasi asosida, Kengashning doimiy komissiyalari (bundan buyon matnda doimiy komissiyalar deb yuritiladi) ish rejaları tuziladi.

Kengashning ish rejasi Kengash deputatlari (bundan buyon matnda deputatlar deb yuritiladi), doimiy komissiyalar, partiya guruhlari, shuningdek hududiy vakillik organi sifatida O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati tavsiyalarini inobatga olgan holda ishlab chiqiladi.

Kengashning ish rejasi ommaviy axborot vositalari hamda Kengashning veb-saytida e'lon qilinishi mumkin.

Kengash ish rejasining bajarilishi uning sessiyalarida, sessiyalar oralig'ida esa doimiy komissiyalar majlislarida muhokama qilinadi.

Kengashning ish rejasiga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risidagi masala Kengash raisi, doimiy komissiyalar, partiya guruhlari va deputatlarning taklifiga binoan sessiyada ko'rib chiqiladi. Ushbu masala yuzasidan qaror Kengash reglamentida belgilangan tartibda qabul qilinadi.

Kengashning ish rejasi o'z vaqtida bajarilishini tashkil etish, shuningdek doimiy komissiyalarning ish rejaları doimiy komissiyalar tomonidan o'z vaqtida ijro qilinishi uchun Kengash raisi mas'ul hisoblanadi.

4-modda. Kengashga uning deputatlari orasidan saylanadigan rais boshchilik qiladi.

Viloyat hokimi lavozimini egallab turgan shaxs bir vaqtning o'zida Kengashning raisi lavozimini egallashi mumkin emas.

Ayni bir shaxs surunkasiga ikki muddatdan ortiq ayni bir viloyat Kengashining raisi etib saylanishi mumkin emas.

Kengash raisi o'z vazifalarini bajarish davrida siyosiy partiyaga a'zolikni to'xtatib turadi, shuningdek, doimiy va boshqa komissiyalar, partiya guruhlari tarkibiga kirishi mumkin emas.

Kengash raisi Kengash ishini tashkil etadi, Kengashga ko'rib chiqish uchun kiritiladigan masalalarni tayyorlashga umumiy rahbarlik qiladi, uning sessiyalarida raislik qiladi.

Kengashning vakolat muddati besh yil bo'lib, Kengash raisi Kengash vakolati muddatiga saylanadi.

5-modda. Kengash hudud uchun umumiy bo'lgan ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish vazifalarining amalga oshirilishini, joylarda O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va qonunlari, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarorlari, yuqori turuvchi Kengash qarorlari ijro etilishini, O'zbekiston Respublikasi davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari bilan fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari o'rtasidagi aloqani mustahkamlashni, aholini tegishli hududni boshqarishga jalb etishni ta'minlaydi.

Kengash hududda o'zini o'zi boshqarishning rivojlanishiga ko'maklashadi, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlarining faoliyatini yo'naltirib turadi, aholi muammolarini o'rganish, aniqlash va hal etish masalalari yuzasidan ular bilan o'zaro hamkorlik qiladi.

6-modda. Kengashning asosiy vakolatlariga:

hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish va aholini ijtimoiy himoya qilish dasturlarini, tuman, shaharning bosh rejasini hamda uni qurish qoidalarini tasdiqlash;

viloyat mahalliy budjetlarini, shuningdek tumanlar va shaharlar budjetlarini tegishincha tumanlar va shaharlar hokimlarining taqdimnomasiga binoan ko'rib chiqish hamda qabul qilish, ularning ijro etilishi ustidan nazoratni amalga oshirish;

viloyat budjeti hamda tumanlar va shaharlar budjetlari daromadlarining prognozlarini ma'lumot uchun qabul qilish;

viloyat budjetiga, tumanlar va shaharlar budjetlariga o'zgartirishlar kiritish to'g'risidagi qarorlarni tasdiqlash;

tegishli budjetlardan moliyalashtiriladigan hududiy budjet mablag'larini taqsimlovchilarning budjet mablag'laridan samarali foydalanilishi hamda erishilgan natijalar to'g'risidagi hisobotlarini eshitish;

viloyat mahalliy budjetining, shuningdek tumanlar va shaharlar budjetlarining tegishli davrdagi ijrosi to'g'risidagi hisobotlarni tegishincha viloyat, tumanlar va shaharlar hokimlarining taqdimnomasiga binoan ko'rib chiqish hamda tasdiqlash;

mahalliy soliqlar va boshqa majburiy to'lovlarning stavkalarini qonunchilikda belgilangan miqdorlar doirasida belgilash;

hokimni va uning o'rinbosarlarini lavozimga tasdiqlash, hokimni va uning o'rinbosarlarini lavozimdan ozod etish, ularning faoliyatiga doir hisobotlarini, shuningdek hokimlarning viloyat, tuman, shahar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining eng muhim va dolzarb masalalari yuzasidan hisobotlarini eshitish;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining tegishli Xalq qabulxonalarining tegishli hududdagi davlat organlari va tashkilotlar rahbarlari faoliyati hamda murojaatlar bilan ishlash holati to'g'risidagi axborotini har chorakda eshitish;

yoshlar muammolarini o'rganish, ularni hal etishga ko'maklashish, yosh avlodning iste'dodi va qobiliyatini rivojlantirish uchun qo'shimcha shart-sharoitlar yaratish

choralarini ko‘rishga qaratilgan ishlar to‘g‘risida O‘zbekiston Respublikasi Yoshlar ishlari agentligi hududiy rahbarining hisobotini har olti oyda eshitish;

O‘zbekiston Respublikasining “Mahalliy davlat hokimiyati to‘g‘risida”gi Qonunida nazarda tutilgan hollarda hokim qarorlarini tasdiqlash;

Kengashning Ish tartibini, Kengash doimiy va muvaqqat komissiyalari to‘g‘risidagi nizomlarni tasdiqlash, ularga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish;

Kengashning doimiy va muvaqqat komissiyalarini, boshqa organlarini tuzish, saylash va tugatish, ularning tarkibini o‘zgartirish, ular ishiga doir hisobotlarni tinglash;

qonunchilikda belgilangan hollarda va tartibda xalq deputatlarining vakolatlarini e‘tirof etish va muddatidan oldin to‘xtatish, ularni javobgarlikka tortish uchun rozilik berish;

zarurat bo‘lganda ijro etuvchi hokimiyat bo‘limlari, boshqarmalari, boshqa tarkibiy bo‘linmalari rahbarlarining hisobotlarini, shu jumladan qonunlarga rioya etilishi, Kengash qarorlarining va doimiy komissiyalar tavsiyalarining bajarilishi yuzasidan hisobotlarini eshitish;

prokurorning faoliyati to‘g‘risidagi axborotini har yili eshitish;

ichki ishlar boshqarmasi boshlig‘ining hisobotini eshitish;

sog‘liqni saqlashni boshqarmasi boshlig‘ining hisobotini eshitish;

adliya boshqarmasi boshlig‘ining axborotini eshitish;

Kengash so‘rovini yuborish to‘g‘risidagi taklifni ko‘rib chiqish, Kengash tekshiruvini o‘tkazish, xalq deputatlarining so‘rovlarini yuborish va ular yuzasidan qarorlar qabul qilish;

hokimning Kengashning qonunchilikka zid qarorlarini qayta ko‘rib chiqish to‘g‘risidagi taqdimnomasiga asosan, Kengash qarorini o‘zgartirish yoki bekor qilish;

hokimning va quyi Kengashning O‘zbekiston Respublikasi qonunchiligiga muvofiq bo‘lmagan qarorlarini bekor qilish;

hokimning taqdimiga binoan hokimlikning tuzilmasini, shtatlarini va uning xodimlari mehnatiga haq to‘lash fondini tasdiqlash kiradi.

Xalq deputatlari viloyat Kengashi:

viloyat budjetidan hamda tumanlar va shaharlar budjetlariga ajratiladigan tartibga soluvchi budjetlararo transfertlarning cheklangan miqdorlarini ko‘rib chiqadi hamda tasdiqlaydi;

jismoniy va yuridik shaxslarga tegishincha meros qilib qoldiriladigan umrbod egalik qilish, doimiy egalik qilish, doimiy foydalanish, muddatli (vaqtincha) foydalanish yoki ijara huquqi asosida tegishli bo‘lgan yer uchastkalarini yoki ularning qismlarini kompensatsiya evaziga jamoat ehtiyojlari uchun olib qo‘yish va olib qo‘yilgan yer uchastkalarida joylashgan ko‘chmas mulk obyektlarini qonunda belgilangan hollarda va tartibda buzib tashlash to‘g‘risida qarorlar qabul qiladi;

O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Inson huquqlari bo‘yicha vakili (ombudsman) mintaqaviy vakilining inson huquqlari, erkinliklarini va qonuniy manfaatlarini himoya qilish holati to‘g‘risidagi ma‘ruzasini har yili eshitadi;

O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Bola huquqlari bo‘yicha vakili (Bolalar ombudsmani) mintaqaviy vakilining hududda bola huquqlari, erkinliklarini va qonuniy manfaatlarini himoya qilish holati to‘g‘risidagi ma‘ruzasini har yili eshitadi;

hududda mahalliy ahamiyatga molik monumental yodgorliklarni o‘rnatish va buzish (ko‘chirish) to‘g‘risida qarorlar qabul qiladi;

fuqarolarning huquqlari va qonuniy manfaatlari, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni ta'minlash, atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi o'z vakolatlari jumlasiga kiritilgan boshqa tashkiliy masalalarni va qonunchilikka muvofiq nazorat qilishga doir masalalarni hal etadi.

7-modda. Kengash berilgan vakolatlari doirasida umum manfaatini ifodalovchi tadbirlarni o'tkazish maqsadida O'zbekiston Respublikasining boshqa hududlaridagi davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari bilan shartnomaviy munosabatlar o'rnatishga haqlidir.

8-modda. Kengash o'z faoliyatini sessiyalar, doimiy komissiyalar va muvaqqat komissiyalar, Kengashning boshqa organlari orqali, shuningdek deputatlarning O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari va Kengash reglamentida belgilangan tartibda o'z vakolatlarini ro'yobga chiqarish yo'li bilan amalga oshiradi.

II bob. Sessiyani chaqirish va o'tkazish

9-modda. Kengashning asosiy ish shakli sessiyadir.

Sessiya O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari bilan Kengash vakolatiga kiritilgan har qanday masalani ko'rib chiqishga haqli.

10-modda. Kengash sessiyalari Kengash raisi tomonidan, u yo'qligida esa Kengashga saylovda eng ko'p deputatlik o'rinlarini olgan siyosiy partiyadan ilgari surilgan deputatlar tomonidan tashkil etilgan partiya guruhi rahbari tomonidan zaruratga qarab, har chorakda kamida bir marta chaqiriladi. Sessiya Kengash deputatlari kamida uchdan ikki qismining tashabbusiga yoki hokimning taklifiga binoan ham chaqirilishi mumkin. Kengash sessiyasini chaqirish to'g'risidagi qarordan deputatlar sessiya ochilishidan kamida uch kun oldin xabardor qilinadi.

Yangi saylangan Kengashning birinchi sessiyasi hokim tomonidan saylovdan keyin kechi bilan uch haftalik muddat ichida chaqiriladi. Kengashning birinchi sessiyasi hududiy, tuman, shahar saylov komissiyasi raisi tomonidan ochiladi hamda u Kengash raisi saylangunga qadar sessiyaga raislik qiladi.

Kengash sessiyalarida rais, u yo'qligida esa Kengashga saylovda eng ko'p deputatlik o'rinlarini olgan siyosiy partiyadan ilgari surilgan deputatlar tomonidan tashkil etilgan partiya guruhi rahbari raislik qiladi.

Agar bir nechta siyosiy partiya teng miqdordagi eng ko'p deputatlik o'rinlarini egallasa, ularning o'zaro kelishuviga ko'ra tegishli partiyaning rahbari raislik qiladi.

Kengash sessiyalarida prezidium tashkil qilinadi. Prezidiumga qoida tariqasida Kengash raisi, shuningdek hokim joylashtiriladi.

Yangi saylangan Kengashning birinchi sessiyasi o'tkazilgan kundan boshlab bir oydan kechiktirmay Kengashning organlari tuziladi.

11-modda. Sessiya kun tartibi Kengash raisi, partiyalar guruhlari, doimiy komissiyalar va deputatlar tomonidan bildirilgan takliflarni inobatga olgan holda tayyorlanadi.

Sessiya muhokamasiga kiritilayotgan eng muhim va dolzarb ahamiyatga ega masalalarni tayyorlash uchun Kengash raisi tomonidan tegishli tarmoqlar mutaxassislari hamda ekspertlarini jalb etgan holda ishchi guruh tashkil etilishi mumkin. Ishchi guruh masalani tayyorlash vaqtida saylovchilar, hokimlikning bo'limlari, boshqarmalari va boshqa tarkibiy bo'linmalari, shuningdek hududdagi korxonalar, tashkilotlar, muassasalar, nodavlat notijorat tashkilotlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlarining fikr-mulohazalarini inobatga oladi.

Sessiya muhokamasiga kiritilayotgan masalalar dastlabki tarzda tegishli doimiy komissiyalar tomonidan ko'rib chiqiladi, ular tomonidan tayyorlangan qaror loyihalari va kun tartibi bo'yicha boshqa hujjatlar Kengash raisiga hamda Kengash kotibiyati mudiriga beriladi.

Sessiyada ko'rib chiqilishi kerak bo'lgan masalalar sessiya kun tartibi loyihasiga ularni ko'rib chiqish navbati, har bir masalani ko'rib chiqish uchun tayyorlashga mas'ul bo'lgan doimiy komissiyalar, ma'ruzachilar (qo'shimcha ma'ruzachilar), shuningdek boshqa ma'lumotlar kiritilgan holda tuziladi.

Sessiya kun tartibi Kengash qarori bilan tasdiqlanadi.

12-modda. Sessiyani, shu jumladan navbatdan tashqari sessiyani chaqirish haqidagi qaror Kengash raisi tomonidan qabul qilinadi.

Sessiya o'tkaziladigan vaqt, sana, joy va kun tartibi deputatlar e'tiboriga sessiya ochilishidan kamida uch kun oldin yetkaziladi. Deputatlarga tanishib chiqish uchun tegishli hujjatlar ham yuboriladi.

Sessiyani chaqirish to'g'risidagi xabar ommaviy axborot vositalari orqali e'lon qilinishi mumkin.

Sessiyalar ochiq, oshkora o'tkaziladi va ommaviy axborot vositalari tomonidan yoritiladi.

Zarur hollarda Kengash raisi, doimiy komissiyalar, partiyalar guruhlarining taklifi asosida, Kengash yopiq sessiya o'tkazish to'g'risida qaror qabul qilishi mumkin. Yopiq sessiya o'tkazish to'g'risidagi qaror deputatlar umumiy sonining kamida uchdan ikki qismining ovozi bilan qabul qilinadi.

Sessiyalar axborot-kommunikatsiya texnologiyalari vositalaridan foydalangan holda videokonferensaloqa rejimida o'tkazilishi ham mumkin. Bunda deputatlar joylardan turib jamoaviy yoki yakka tartibda ishtirok etishlari mumkin.

Videokonferensaloqa rejimida o'tkaziladigan sessiyani olib borish, kun tartibidagi masalalarni ko'rib chiqish va qarorlar qabul qilish Kengash reglamentida belgilangan umumiy tartibda amalga oshiriladi.

Sessiya videokonferensaloqa rejimida o'tkazilganda ovozlarni hisoblash va ovoz berish natijalarini aniqlash bilan bog'liq masalalarni hal etish uchun deputatlar orasidan sanoq komissiyasi tuziladi.

Videokonferensaloqa rejimida o'tkaziladigan sessiyalarda ovoz berish quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

sessiyada raislik qiluvchi tomonidan masala ovozga qo'yilganligi e'lon qilinadi;

markaziy studiyada hozir bo'lgan, jamoaviy va yakka tartibda ulanish nuqtasidan ishtirok etayotgan deputatlar qo'llarini ko'tarib ovoz beradilar, ovoz berish elektron tizim orqali ham amalga oshirilishi mumkin;

raislik qiluvchi "qarshilar" bormi, "betaraflar" bormi degan savollar bilan murojaat qiladi, deputatlar bu savollarga ham qo'llarini ko'tarib javob beradilar;

sessiyada ishtirok etayotgan barcha deputatlar tasviri ekranga chiqariladi, ovoz berish jarayonida barcha deputatlar ko'rinib turishi shart;

ovoz berish natijasi sanoq komissiyasi tomonidan qayd etib boriladi;

sessiyada ishtirok etayotgan barcha deputatlar ovoz berib bo'lganidan so'ng sanoq komissiyasi tomonidan raislik qiluvchiga ovoz berish natijalari to'g'risida ma'lumot beriladi;

raislik qiluvchi ovoz berish natijalarini e'lon qiladi.

13-modda. Agar sessiyada deputatlar umumiy sonining kamida uchdan ikki qismi hozir bo'lsa, u vakolatli hisoblanadi.

Deputatlarni ro'yxatga olish sessiya ochilishidan oldin va uning ishidagi har bir tanaffusdan keyin amalga oshiriladi.

Agar sessiyalarni o'tkazishga mo'ljallangan binoda elektron ovoz berish tizimidan foydalanish ko'zda tutilgan bo'lsa, har bir deputat uchun doimiy o'rin ajratiladi.

14-modda. Sessiyalar ishi davlat tilida olib boriladi va zarurat bo'lganda Kengashning qarori asosida boshqa tillarga sinxron tarjima ta'minlanadi.

15-modda. Sessiyalarda O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining a'zolari, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasining deputatlari, quyi mahalliy Kengash deputatlari, shuningdek hududdagi davlat organlari, korxonalar, tashkilotlar, muassasalar, nodavlat notijorat tashkilotlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari, ommaviy axborot vositalarining taklif etilgan vakillari hamda boshqa shaxslar ishtirok etishlari mumkin.

Sessiyaga taklif etilgan shaxslar muhokama etilayotgan masalalar yuzasidan qaror qabul qilishda ovoz berish huquqiga ega emas, shuningdek Kengashning reglamentida belgilangan tartibga rioya qilishlari va raislik qiluvchining farmoyishlariga bo'ysunishlari shart.

Sessiyaga taklif qilinadigan shaxslarning soni va tarkibi Kengash raisi tomonidan hal etiladi.

Sessiyada raislik qiluvchi sessiyada ishtirok etayotgan deputatlar soni, taklif etilgan shaxslar tarkibi to'g'risida deputatlarga axborot beradi.

Sessiyaga taklif qilingan shaxslar uchun majlislar zalida maxsus joylar ajratiladi.

16-modda. Deputatlarning vakolatlarini tasdiqlash to'g'risidagi qaror yangi saylangan Kengashning birinchi sessiyasida saylovni o'tkazgan saylov komissiyasining taqdimiga muvofiq qabul qilinadi.

Bo'shab qolgan deputatlik o'rniga saylov o'tkazilganida deputatning vakolatini tasdiqlash to'g'risidagi qaror sessiyada saylov komissiyasining taqdimiga muvofiq qabul qilinadi.

17-modda. Sessiya o'z ishini kun tartibini tasdiqlashdan boshlaydi.

Sessiya kun tartibidagi masalalar raislik qiluvchi tomonidan bandma-band yoki butunlay ovozga qo'yilishi mumkin.

Sessiyaning kun tartibi bo'yicha taklif va mulohazalar deputatlar tomonidan og'zaki yoki yozma shaklda beriladi va sessiyada raislik qiluvchi tomonidan ularning kelib tushish tartibi bo'yicha e'lon qilinadi.

Sessiya kun tartibi bo'yicha qaror deputatlar bildirgan takliflarni hisobga olgan holda qabul qilinadi.

18-modda. Har bir sessiyani o'tkazish vaqtida deputatlar orasidan sessiya kotibi saylanadi yoki sessiya kotibiyati tuziladi.

Sessiya kotibi yoki kotibiyati:

so'zga chiquvchilarning ro'yxatini olib boradi;

deputat so'rovlarini, deputatlardan tushadigan savollar, ma'lumotnomalar, xabarlar, arizalar, takliflar va boshqa materiallarni ro'yxatga oladi;

so'zga chiqish uchun yozilganlarning ro'yxati va tushgan materiallar haqida raislik qiluvchiga axborot beradi;

sessiya ishiga taalluqli masalalar yuzasidan deputatlarga tushuntirishlar beradi;

sessiya yakunlari yuzasidan axborot tayyorlaydi;

bayonnoma yoki stenogramma yuritilishini tashkil etadi.

Sessiyada sessiya kotibi yoki kotibiyati tomonidan tayyorlangan axborot tinglanadi.

19-modda. Sessiyada bayonnoma yuritiladi. Sessiya bayonnomasi raislik qiluvchi va kotib tomonidan imzolanadi.

Sessiya bayonnomasida quyidagilar ko'rsatiladi:

Kengashning nomi, sessiyaning tartib raqami (chaqiriq doirasida);

sessiyani o'tkazish vaqti, sanasi va joyi;

hozir bo'lgan va qatnashmayotgan deputatlar soni, shuningdek taklif etilgan shaxslarning soni;

sessiya kun tartibi, sessiya muhokamasiga kiritilgan har bir masala yuzasidan har bir ma'ruzachi va qo'shimcha ma'ruzachining ism-familiyasi hamda lavozimi;

muzokarlarda so'zga chiqqan, shuningdek ma'ruzachilar va qo'shimcha ma'ruzachilarga so'rovlar yo'llagan yoki savollar bergan (yozma yoki og'zaki shaklda) deputatlarning ism-familiyalari va saylov okruglarining raqami;

qabul qilingan, "yoqlayman", "qarshiman" yoki "betarafman" deb berilgan ovozlarning soni ko'rsatilgan qarorlar ro'yxati.

Bayonnomada sessiya kun tartibiga qo'yilgan masalalarning mohiyati ochib beriladi, sessiya davomida so'zlangan nutqlarning mohiyati qisqacha bayon etiladi, shuningdek sessiya kun tartibidagi masalalar yuzasidan ovoz berish yakunlari qayd etiladi.

Sessiyaning bayonnomasiga deputatlar va taklif etilgan shaxslarning sessiyadagi ma'ruzalari matnlari, sessiyada hozir bo'lgan va qatnashmayotgan deputatlar ro'yxati, taklif etilgan shaxslar ro'yxati va boshqa materiallar ilova qilinadi.

Sessiya bayonnomasi sessiya tugaganidan so'ng uch kundan kechiktirmay tayyorlanadi va sessiyaga raislik qiluvchi shaxs hamda kotib tomonidan imzolanadi.

Sessiya jarayoni audio, video shaklda yozib olinishi yoki stenogrammasi yuritilishi mumkin.

Sessiya bayonnomasining asl nusxasi, audio, video yozuvlari, stenogrammasi Kengash kotibiyatida saqlanadi.

Sessiya bayonnomasi, audio, video yozuvlari, stenogrammasi deputatlarning talabiga binoan tanishib chiqish uchun ularga berilishi mumkin.

Yopiq sessiya bayonnomasi, audio, video yozuvlari, stenogrammasi Kengash kotibiyatida "maxfiy hujjat" belgisi bilan saqlanadi. Yopiq sessiya bayonnomasi unga taalluqli materiallar bilan deputatlarni tanishtirish bevosita Kengash kotibiyatida tilxat olinib amalga oshiriladi.

20-modda. Sessiyada raislik qiluvchi:

sessiya ishining umumiy borishiga rahbarlik qiladi, Kengash reglamentiga rioya etilishini ta'minlaydi;

ma'ruzachilar, qo'shimcha ma'ruzachilar va muzokarlarda so'zga chiquvchilarga navbati bilan so'z beradi;

zarur hollarda sababini tushuntirib, so'zga chiqish tartibini o'zgartiradi;

muhokama qilinayotgan masala yuzasidan xohlagan paytda so'zga chiqishi mumkin;

Kengash reglamentida belgilangan tartibni qo‘pol ravishda buzgan deputat yoki ishtirokchini tartibga chaqiradi;

deputatlarning yozma so‘rovlari, arizalari, takliflari, fikr-mulohazalarini o‘qib eshittiradi;

deputatga deputat so‘rovi, savol, taklif, fikr-mulohaza yuzasidan so‘zga chiqish, shuningdek sessiyani olib borish tartibi bo‘yicha e‘tirozlar bildirish uchun, qaror loyihalariga tuzatish, ovoz berish masalasi bo‘yicha takliflar kiritish uchun uning iltimosiga ko‘ra so‘z beradi;

muhokama tugaganidan keyin qarorlar loyihalarini ovozga qo‘yadi va ovoz berish natijalarini e‘lon qiladi;

sessiyada qabul qilingan qarorlarni va sessiya bayonnomalarini imzolaydi;

muhokama jarayonida so‘zga chiqqan deputatlar yoki boshqa ishtirokchilar fikrini biror-bir tarzda baholash yoxud sharhlashdan, shuningdek qaror qabul qilishda tazyiq o‘tkazishdan o‘zini tiyishi lozim.

Sessiyada raislik qiluvchi:

Kengash reglamenti talablari qo‘pol ravishda buzilgan taqdirda deputatni ogohlantirishga, takroran buzishga yo‘l qo‘yilganida esa uni butun sessiya kuni davomida so‘zdan mahrum qilishga;

sessiya ishiga xalaqit berayotgan taklif qilingan shaxslarni sessiya zalidan chiqarib yuborishga haqli.

21-modda. Hududni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish masalalarini va eng muhim muammolarni muhokama etish maqsadida O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati qo‘mitalari (komissiyalari) va Kengashning qo‘shma majlisi o‘tkazilishi mumkin.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining qo‘mitasi (komissiyasi) va Kengashning qo‘shma majlisi O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati qo‘mitasi (komissiyasi)ning raisi va Kengash raisi o‘rtasida kelishuv bo‘yicha o‘tkaziladi.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining qo‘mitasi (komissiyasi) va Kengashning qo‘shma majlisi kun tartibidagi masalalar O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining qo‘mitasi (komissiyasi) tomonidan Kengashning tegishli doimiy komissiyasi bilan hamkorlikda tayyorlanadi.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining qo‘mitasi (komissiyasi) va Kengashning qo‘shma majlisini chaqirish, uni o‘tkazish vaqti, sanasi, joyi va boshqa masalalar Kengash reglamentiga muvofiq, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati qo‘mitasi (komissiyasi)ning raisi va Kengash raisi o‘rtasida kelishuv bo‘yicha hal etiladi.

III bob. Sessiyada masalalarni ko‘rib chiqish tartibi

22-modda. Kengash o‘z sessiyalarida vakolatlari doirasida qonuniylik va huquqiy-tartibotni, fuqarolarning xavfsizligini ta‘minlash, hududni iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy rivojlantirish, mahalliy budjetni shakllantirish hamda uni ijro etish, mahalliy soliq va boshqa majburiy to‘lovlar miqdorlarini belgilash, atrof-muhitni muhofaza qilish va qonun hujjatlariga muvofiq boshqa masalalarni ko‘rib chiqadi hamda tegishli qarorlarni qabul qiladi.

23-modda. Sessiya muhokamasiga kiritilgan kun tartibidagi har bir masala, jumladan mahalliy budjet to‘g‘risidagi va uning ijrosi haqidagi hisobot, hokim, uning

o‘rinbosarlari, hokimlik bo‘limlari, boshqarmalari va boshqa tarkibiy bo‘linmalari faoliyati haqidagi hisobotlar tinglanadi hamda erkin muhokama qilinadi.

Muhokama jarayoni mazkur masala yuzasidan Kengash raisi, doimiy komissiyalar raislarining ma‘ruzalari va qo‘shimcha ma‘ruzalarini, deputatlarning ma‘ruzalari va qo‘shimcha ma‘ruzalarini eshitish, shuningdek taklif etilgan shaxslarning fikr bildirishi shaklida amalga oshiriladi.

Ayrim hollarda muhokama etilayotgan masalaning mazmunini hisobga olgan holda, sessiya mazkur masalaning mazmuniga doir qisqacha axborotni eshitib yoki doimiy komissiyalar raislari yoxud deputatlarning tushuntirishlari bilan cheklanib, uni muhokama etmasdan qaror qabul qilishi mumkin.

24-modda. Sessiyada raislik qiluvchi tomonidan ma‘ruzachilar va qo‘shimcha ma‘ruzachilar bilan kelishuvga ko‘ra, qoida tariqasida, ma‘ruza uchun – 30 daqiqagacha, qo‘shimcha ma‘ruza uchun – 20 daqiqagacha va yakunlovchi so‘z uchun 15 daqiqagacha vaqt belgilanadi.

Muzokarlarda so‘zga chiquvchi deputatlarga 10 daqiqagacha vaqt beriladi. Muzokarlarda takroran so‘zga chiqish uchun, shuningdek sessiya ishini olib borish tartibi, ovoz berish asoslari, nomzodlar bo‘yicha so‘zga chiqish uchun, arizalar, savollar, takliflar, xabarlar, ma‘lumotlar uchun 3 daqiqagacha vaqt beriladi.

Sessiyada hozir bo‘lgan deputatlar ko‘pchiligining roziligi bilan raislik qiluvchi sessiya kun tartibiga kiritilgan masalani muhokama qilishning umumiy vaqtini, savollar va javoblar uchun ajratiladigan vaqtni belgilab qo‘yishi, so‘zlash vaqtini uzaytirishi mumkin.

Sessiyalarda deputat ayni bir masala bo‘yicha muzokarlarda ko‘pi bilan ikki marta so‘zga chiqishi mumkin.

Muzokarlarni to‘xtatish to‘g‘risida qaror qabul qilingandan keyin ma‘ruzachi va qo‘shimcha ma‘ruzachi yakunlovchi so‘zni aytish huquqiga ega.

Agar so‘zga chiquvchi ajratilgan vaqtdan ortiq so‘zlasa yoki muhokama etilayotgan masala yuzasidan fikr bildirmayotgan bo‘lsa, sessiyada raislik qiluvchi uni avval ogohlantirib, keyin so‘zdan mahrum qiladi.

Sessiya o‘tkazilayotgan vaqtda tartibsizliklar va turli noqonuniy chaqiriqlar yangraganda raislik qiluvchi sessiyani to‘xtatishi mumkin.

Kengash sessiyalarida tartibni ta‘minlashda ichki ishlar yoki milliy gvardiya organlari yordamidan foydalanish mumkin.

IV bob. Sessiyada qarorlar qabul qilish va ularni e‘lon qilish tartibi

25-modda. Sessiyada qarorlar ochiq ovoz berish yo‘li bilan qabul qilinadi. Zarur hollarda Kengash qaroriga asosan, yashirin ovoz berish o‘tkazilishi mumkin.

Elektron ovoz berish tizimlari o‘rnatilgan zallarda ochiq yoki yashirin ovoz berish elektron ovoz berish tizimidan foydalangan holda o‘tkaziladi.

26-modda. Deputat o‘zining ovoz berish huquqini shaxsan amalga oshiradi.

Har bir deputat bir ovozga ega bo‘ladi va muhokama qilinayotgan masala yuzasidan “yoqlayman”, “qarshiman” yoki “betarafman” deb ovoz beradi.

Ovoz berish vaqtida hozir bo‘lmagan deputat keyinchalik ovoz berishga haqli emas.

Ochiq ovoz berish ovozlar mutlaq ko'pchilikni tashkil etgan taqdirda ovozlarni sanamasdan, agar faqat deputatlardan hech biri boshqacha tartibni taklif etmasa yoki ovozlarni qayta sanab chiqishni talab qilmasa, o'tkazilishi mumkin.

27-modda. Sessiyalarda yashirin ovoz berishni o'tkazish va uning natijalarini hisoblash uchun deputatlar orasidan sanoq komissiyasi saylanadi.

Sanoq komissiyasi o'z tarkibidan komissiya raisi va kotibini saylaydi. Sanoq komissiyasining qarorlari komissiya a'zolarining ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi.

28-modda. Sessiyada yashirin ovoz berishni bulletinlardan foydalangan holda o'tkazish to'g'risida qaror qabul qilingan taqdirda, ovoz berish uchun zarur axborotga ega bo'lgan yashirin ovoz berish bulletinlari sanoq komissiyasi nazorati ostida tayyorlanadi.

Yashirin ovoz berish o'tkaziladigan vaqti va joyi, uni o'tkazish tartibi sanoq komissiyasi tomonidan belgilanadi.

29-modda. Yashirin ovoz berish bulletinlar yordamida o'tkazilganida sanoq komissiyasi har bir deputatga bittadan bulletin beradi.

Bulletenni to'ldirish deputat tomonidan yashirin ovoz berish kabinasida yoki xonasida bulletendagi o'zi yoqlab ovoz berayotgan nomzod familiyasining qarshisida o'ng tomonda joylashgan bo'sh katakka "+" yoki "✓" yoxud "x" qo'yish, qaror loyihasiga oid bulletenda esa, agar u tegishli qarorni yoqlab ovoz berayotgan bo'lsa, "qarshiman" degan so'zni o'chirish, taklif etilayotgan qarorga (qaror variantiga) qarshi ovoz berayotgan bo'lsa, "yoqlayman" degan so'zni o'chirish orqali amalga oshiriladi.

Belgilanmagan shakldagi bulletinlar, shuningdek deputatlarning xohish-irodasini aniqlashga imkon bermagan bulletinlar deputatlarning ovozlarni hisoblab chiqish vaqtida haqiqiy emas deb topiladi. Bulletenga kiritilgan qo'shimchalar ovozlarni hisoblab chiqish vaqtida e'tiborga olinmaydi.

30-modda. Agar sessiyada elektron ovoz berish tizimi yordamida yashirin ovoz berishni o'tkazish to'g'risida qaror qabul qilingan bo'lsa, sanoq komissiyasi ovoz berish boshlanishidan oldin elektron tizimning sozligini tekshirishi hamda yashirin ovoz berish uchun deputatlar umumiy soni bo'yicha kartochkalarning to'liq komplektini ro'yxatga olishi kerak.

31-modda. Ochiq yoki yashirin ovoz berish natijalari to'g'risida sanoq komissiyasi bayonnoma tuzadi, u komissiyaning barcha a'zolari tomonidan imzolanadi.

Sanoq komissiyasining ma'ruzasiga asosan, Kengash yashirin ovoz berish natijalarini tasdiqlash to'g'risida ochiq ovoz berish yo'li bilan qaror qabul qiladi.

32-modda. Kengash qarorlari, bundan normativ-huquqiy tusga ega bo'lmagan hujjatlar mustasno, agar shu hujjatning o'zida boshqacha qoida belgilanmagan bo'lsa, mahalliy davlat hokimiyati organlarining qarorlarini ishlab chiqish, kelishish va ro'yxatdan o'tkazishning yagona elektron tizimida ro'yxatdan o'tkazilgan paytdan e'tiboran kuchga kiradi.

Kengashning normativ-huquqiy tusdagi hujjatlari, agar hujjatlarning o'zida kechroq muddat ko'rsatilmagan bo'lsa, rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Kengashning mahalliy davlat hokimiyati organlarining qarorlarini ishlab chiqish, kelishish va ro'yxatdan o'tkazishning yagona elektron tizimida ro'yxatdan o'tkazilmagan hujjatlari tegishli ijtimoiy munosabatlarni huquqiy jihatdan tartibga solish uchun asos bo'lib, xizmat qilishi mumkin emas va huquqiy oqibatlarga olib kelmaydi, bundan qonunda nazarda tutilgan hollar mustasno.

Kengash tomonidan o'z vakolatlari doirasida qabul qilgan hujjatlar viloyat, tuman, shahar hududida joylashgan barcha davlat organlari, tashkilotlar, muassasalar, nodavlat notijorat tashkilotlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari, mansabdor shaxslar va fuqarolar tomonidan ijro etilishi majburiydir.

Kengash qarorlari uning doimiy komissiyalariga, hokimlikning bo'limlari, boshqarmalari va boshqa tarkibiy bo'linmalariga, tegishli davlat organlariga, korxonalar, tashkilotlar, muassasalarga, nodavlat notijorat tashkilotlariga, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlariga, mansabdor shaxslarga va quyi turuvchi hokimliklarga tarqatiladi.

Sessiyada qabul qilingan qarorlar, qoida tariqasida, ommaviy axborot vositalarida e'lon qilinadi, Kengashning rasmiy veb-saytiga joylashtiriladi (yopiq qarorlar bundan mustasno).

V bob. Kengash raisini saylash va lavozimidan ozod qilish tartibi

33-modda. Kengashning birinchi sessiyasi Kengash raisini saylashdan boshlanadi.

Kengash raisini saylash uchun deputatlar orasidan Kengashga saylovda ishtirok etgan har bir siyosiy partiya deputatlaridan iborat siyosiy partiyalar vakillari guruhi tuziladi.

Siyosiy partiyalar vakillari guruhiga har bir partiyadan bir nafardan vakil kiritiladi.

Siyosiy partiyalar vakillari guruhining tarkibi to'g'risidagi qaror deputatlar umumiy sonining ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi.

34-modda. Siyosiy partiyalar vakillari guruhining majlisida Kengashga saylovda eng ko'p deputatlik o'rinlarini olgan siyosiy partiyaning vakili raislik qiladi.

Kengash raisligiga nomzodlar deputatlar orasidan siyosiy partiyalar vakillari guruhi tavsiyasi asosida shakllantiriladi.

35-modda. Kengash raisi lavozimiga nomzodga deputatlarning savollariga javob berish uchun 25 daqiqagacha vaqt ajratiladi. Nomzodni sessiyada muhokama qilish uchun 15 daqiqagacha vaqt ajratiladi.

36-modda. Ayni bir shaxs bir vaqtning o'zida viloyat, tuman, shahar Kengashining raisligiga saylanishi mumkin emas.

Kengash raisligiga nomzod, agar u ovoz berish natijasida Kengash deputatlari umumiy sonining ko'pchilik ovozini olgan bo'lsa, saylangan hisoblanadi.

Kengash raisi saylanganligi to'g'risida qaror qabul qilinadi, uni Kengash sessiyasida raislik qiluvchi imzolaydi.

37-modda. Agar ovoz berish vaqtida Kengash raisligi uchun taqdim etilgan nomzod deputatlar umumiy sonining ko'pchilik ovozini ololmasa, siyosiy partiyalar vakillari guruhi bir oy ichida yana ikki marotaba deputatlar orasidan nomzod taqdim etish huquqiga ega.

38-modda. Kengash raisi ovoz berish orqali Kengash deputatlari umumiy sonining uchdan ikki qismidan ko'prog'ining ovozi bilan qabul qilingan Kengash qaroriga binoan muddatidan ilgari lavozimidan ozod qilinishi mumkin.

Kengash raisini muddatidan ilgari lavozimidan ozod qilish to'g'risidagi masala Kengash deputatlari umumiy sonining kamida uchdan bir qismidan iborat deputatlar guruhining taklifiga binoan Kengash tomonidan ko'rib chiqiladi.

Kengash raisini muddatidan ilgari lavozimidan ozod qilish to'g'risidagi masala ko'rib chiqilayotganda sessiyada Kengashning doimiy komissiyalari raislaridan biri raislik qiladi.

Kengash raisini muddatidan ilgari lavozimidan ozod qilish to'g'risida qaror qabul qilinadi, qaror Kengash sessiyasida raislik qiluvchi tomonidan imzolanadi.

VI bob. Viloyat hokimini lavozimga tasdiqlash tartibi

39-modda. Viloyat hokimining nomzodi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan Kengashdagi partiya guruhlarining har biri bilan maslahatlashuvlar o'tkazilganidan so'ng xalq deputatlari viloyat Kengashiga tasdiqlash uchun taqdim etiladi.

40-modda. Viloyat hokimining nomzodini tasdiqlash to'g'risidagi masalani xalq deputatlari viloyat Kengashi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan taqdimnoma kiritilgan kundan e'tiboran uch kun ichida ko'rib chiqadi.

41-modda. Viloyat hokimi lavozimiga nomzod xalq deputatlari viloyat Kengashida uning nomzodi ko'rib chiqilayotganda hududni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning istiqbolga mo'ljallangan dasturini taqdim etadi.

Viloyat hokimi lavozimiga nomzodga deputatlarning savollariga javob berish uchun 30 daqiqagacha vaqt ajratiladi. Nomzodni sessiyada muhokama qilish uchun 20 daqiqagacha vaqt ajratiladi.

42-modda. Xalq deputatlari viloyat Kengashining viloyat hokimi nomzodini tasdiqlash yoki rad etish to'g'risidagi qarori ochiq ovoz berish yo'li bilan qabul qilinib, kechi bilan uch kun ichida O'zbekiston Respublikasi Prezidentiga yuboriladi.

43-modda. Xalq deputatlari viloyat Kengashi deputatlari umumiy sonining ko'pchilik ovozini olgan viloyat hokimining nomzodi tasdiqlangan hisoblanadi.

44-modda. Agar ovoz berish vaqtida viloyat hokimining nomzodi deputatlar umumiy sonining ko'pchilik ovozini ololmasa, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti mazkur lavozimga nomzodlarni partiya guruhlarini bilan qo'shimcha maslahatlashuvlar o'tkazganidan so'ng bir oy ichida yana ikki marta taqdim etish huquqiga ega.

45-modda. Xalq deputatlari viloyat Kengashi taqdim etilgan viloyat hokimi nomzodini uch marta rad etgan taqdirda, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti viloyat hokimi vazifasini bajaruvchini tayinlash, xalq deputatlari viloyat Kengashini tarqatib yuborish huquqiga ega. Bunda xalq deputatlari viloyat Kengashiga saylov tarqatib yuborish to'g'risida qaror qabul qilingan kundan e'tiboran uch oy ichida o'tkaziladi.

VII bob. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining a'zolarini saylash tartibi

46-modda. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining a'zolari (bundan buyon matnda Senat a'zolari deb yuritiladi) xalq deputatlari viloyat, tuman, shahar Kengashlari deputatlarining qo'shma majlislarida viloyatdan teng miqdorda – to'rt kishidan mazkur deputatlar orasidan yashirin ovoz berish yo'li bilan saylanadi.

47-modda. O‘zbekiston Respublikasi Markaziy saylov komissiyasi (bundan buyon matnda Markaziy saylov komissiyasi deb yuritiladi) xalq deputatlari viloyat, tuman, shahar Kengashlariga saylov yakunlari e‘lon qilinganidan keyin uch kunlik muddatda Senat a‘zolarini saylash uchun deputatlarning qo‘shma majlisi (bundan buyon matnda qo‘shma majlis deb yuritiladi) o‘tkazilishini e‘lon qiladi.

Markaziy saylov komissiyasining viloyatda qo‘shma majlislarni o‘tkazish vaqti, sanasi va joyi ko‘rsatilgan qarori ommaviy axborot vositalarida e‘lon qilinadi.

48-modda. Qo‘shma majlis ochilishi oldidan viloyat, tuman, shahar Kengashlari deputatlari ro‘yxatdan o‘tkaziladi.

Agar qo‘shma majlisda, deputatlar umumiy sonining kamida uchdan ikki qismi hozir bo‘lsa, u vakolatli hisoblanadi.

49-modda. Qo‘shma majlisni Markaziy saylov komissiyasining vakili ochadi. U majlisda raislik qiluvchining nomzodi bo‘yicha taklif kiritadi, bu nomzod eng obro‘li, katta tajribaga ega, yoshi ulug‘ deputatlar orasidan tanlab olinadi.

Qo‘shma majlis ishtirokchilari majlisning kun tartibini va reglamentini tasdiqlaydilar.

Qo‘shma majlis kun tartibiga Senat a‘zolarini saylash to‘g‘risidagi masala kiritiladi.

50-modda. Qo‘shma majlis ishini olib borish uchun ochiq ovoz berish orqali oddiy ko‘pchilik ovoz bilan uch kishidan besh kishigacha bo‘lgan ishchi hay‘at tuziladi. Viloyat, tuman, shahar Kengashlari deputatlari orasidan hay‘at a‘zorigiga nomzodlar raislik qiluvchi tomonidan taklif etiladi.

51-modda. Kelib tushgan takliflarni hisobga olish va qo‘shma majlis tomonidan qabul qilinadigan qarorlarni rasmiylashtirish uchun uch kishidan iborat kotibiyat tuziladi.

52-modda. Qo‘shma majlisda raislik qiluvchi taqdimiga muvofiq ochiq ovoz berish orqali oddiy ko‘pchilik ovoz bilan Senat a‘zorigiga nomzodlar ko‘rsatish bo‘yicha Maslahat kengashi (bundan buyon matnda Maslahat kengashi deb yuritiladi) saylanadi.

Maslahat kengashi deputatlik faoliyatida katta tajribaga ega bo‘lgan eng obro‘li, yoshi ulug‘ deputatlardan, qoida tariqasida, har bir viloyat, tuman, shahar Kengashidan bir nafar vakildan saylanadi.

53-modda. Maslahat kengashi eng obro‘li, o‘z saylovchilari tomonidan keng qo‘llab-quvvatlanayotgan, davlat va jamiyat faoliyatining turli sohalarida katta amaliy tajribaga ega bo‘lgan hamda alohida xizmat ko‘rsatgan deputatlar orasidan Senat a‘zorigiga nomzodlarni ko‘rib chiqadi.

Yashirin ovoz berish bulletiniga kiritish uchun Senat a‘zorigiga to‘rt nafar nomzod bo‘yicha Maslahat kengashining taklifi Maslahat kengashi raisi tomonidan o‘qib eshittiriladi. Yashirin ovoz berish bulletiniga to‘rt nafar Senat a‘zorigiga nomzod kiritiladi.

54-modda. Saylov kuniga qadar yigirma besh yoshga to‘lgan va kamida besh yil O‘zbekiston Respublikasi hududida muqim yashayotgan xalq deputatlari viloyat, tuman, shahar Kengashining deputati Senat a‘zorigiga nomzod bo‘lishi mumkin.

55-modda. Qo‘shma majlisda Senat a‘zorigiga har bir nomzod bo‘yicha alohida muhokama o‘tkaziladi.

Qo‘shma majlisda ishtirok etayotgan har bir deputat Senat a‘zorigiga nomzodga savollar berish, nomzod xususida o‘z fikrini bildirish huquqiga ega.

Senat a‘zorigiga har bir nomzod bo‘yicha alohida muhokamadan keyin uni yashirin ovoz berish bulletiniga kiritish to‘g‘risida qaror qabul qilinadi.

Taklif etilgan u yoki bu nomzodlar rad etilgan taqdirda, muhokama etish va yashirin ovoz berish bulletiniga kiritish uchun boshqa nomzodni faqat Maslahat kengashi ko'rsatishi mumkin.

Senat a'ziligiga nomzodlarni muhokama qilish qo'shma majlis qaroriga binoan tugallanadi.

Qo'shma majlisda ishtirok etayotgan deputatlarning ko'pchilik ovozini olgan Senat a'ziligiga nomzod yashirin ovoz berish bulletiniga kiritilgan hisoblanadi.

56-modda. Yashirin ovoz berish uchun bulletinning namunasi Markaziy saylov komissiyasi tomonidan tasdiqlanadi.

Yashirin ovoz berish bulletinida uni to'ldirish tartibi haqida tushuntirish berilgan bo'lishi lozim. Bulletinning old tomonida o'ng yuqori burchakda muhr va kamida ikki nafar sanoq komissiyasi a'zosining imzosi bo'lishi kerak.

57-modda. Yashirin ovoz berishni o'tkazish va uning natijalarini aniqlash uchun qo'shma majlisda ishtirok etayotgan deputatlar orasidan to'qqiz nafargacha a'zodan, shu jumladan, komissiya raisi va kotibidan iborat tarkibda sanoq komissiyasi saylanadi.

Sanoq komissiyasining tarkibiga Senat a'ziligiga nomzod saylanishi mumkin emas.

Sanoq komissiyasi:

Senat a'ziligiga saylov bo'yicha ovoz berishni tashkil etadi va o'tkazadi;

qo'shma majlis ishtirokchilariga yashirin ovoz berishni o'tkazish vaqti, joyi va tartibini e'lon qiladi;

saylov bulletinlarini ularga Senat a'ziligiga har bir nomzodning tug'ilgan yilini ko'rsatgan holda, familiyasi, ismi va otasining ismini alifbo tartibida kiritish orqali tayyorlaydi;

ovoz beruvchilarning ro'yxatini aniqlashtiradi, ularga saylov bulletinlarini topshiradi;

saylov bulletinining yuz tomoniga muhr qo'yadi va unda Sanoq komissiyasining kamida ikki nafar a'zosining imzosi qo'yilgan bo'lishini ta'minlaydi;

ovozlarni sanab chiqadi va yashirin ovoz berish natijalari to'g'risida bayonnoma tuzadi;

yashirin ovoz berish natijalarini qo'shma majlisga tasdiqlash uchun kiritadi.

58-modda. Yashirin ovoz berish boshlanishidan oldin sanoq komissiyasi raisi yashirin ovoz berishni o'tkazish tartibini e'lon qiladi, sanoq komissiyasi a'zolari hozirligida saylov qutisini tekshiradi va muhrlaydi.

Saylov qutisi uning yoniga ovoz beruvchilar albatta yashirin ovoz berish kabinasi yoki xonasidan o'tib boradigan qilib joylashtiriladi.

Qo'shma majlisda ishtirok etayotgan deputat sanoq komissiyasi a'zosiga o'z shaxsini tasdiqlovchi hujjatni ko'rsatadi hamda ovoz beruvchilar ro'yxatiga imzo chekadi, shundan keyin unga yashirin ovoz berish bulleteni beriladi.

Yashirin ovoz berish bulleteni ovoz beruvchi tomonidan yashirin ovoz berish kabinasi yoki xonasida o'zi yoqlab ovoz berayotgan Senat a'ziligiga nomzodlarning familiyalari qarshisida o'ng tomonda joylashgan bo'sh katakka "+" yoki "✓" yoxud "x" qo'yish yo'li bilan to'ldiriladi.

Ovoz beruvchi to'ldirilgan yashirin ovoz berish bulletinini ko'rinarli joyda turishi lozim bo'lgan saylov qutisiga tashlaydi.

Buzib qo'yilgan yashirin ovoz berish bulleteni ovoz beruvchining iltimosiga ko'ra yangisiga almashtirilishi mumkin.

Yashirin ovoz berish jarayoni tugallangandan keyin foydalanilmagan, shuningdek buzib qo'yilgan yashirin ovoz berish bulletinlari ularga maxsus shtamp qo'yish yo'li bilan bekor qilinadi, shundan so'ng ular muhrlanadi va alohida saqlanadi.

59-modda. Ovozlarni sanab chiqish sanoq komissiyasi a'zolari tomonidan yashirin ovoz berish natijalari aniqlangunga qadar tanaffussiz amalga oshiriladi.

Saylov qutisidagi yashirin ovoz berish byulletenlariga asosan sanoq komissiyasi ovoz berishda ishtirok etgan deputatlarning umumiy sonini, Senat a'ziligiga har bir nomzodni yoqlab berilgan ovozlar sonini, haqiqiy emas deb topilgan byulletenlar sonini aniqlaydi.

Ovoz beruvchilar tomonidan saylov bulletiniga qo'shimcha yozib qo'yilgan fuqarolarning familiyalari bo'yicha berilgan ovozlar hisobga olinmaydi.

Belgilanmagan namunadagi yashirin ovoz berish bulletinlari, ovoz berish vaqtida bitta ham katakka "+" yoki "✓" yoxud "x" qo'yilmagan bulletinlar, shuningdek old tomonida muhr va sanoq komissiyasi a'zolarining imzolari bo'lmagan bulletinlar haqiqiy emas, deb topiladi.

Ovoz berish natijalariga ko'ra ovoz berishda qatnashgan deputatlar ovozining ellik foizidan ortig'ini olgan Senat a'ziligiga nomzodlar saylangan, deb hisoblanadi.

Yashirin ovoz berish natijalari bo'yicha bayonnoma tuzilib, u sanoq komissiyasining barcha a'zolari tomonidan imzolanadi. Bayonnomaning qalamda to'ldirilishiga va unga hech qanday tuzatishlar kiritilishiga yo'l qo'yilmaydi.

Sanoq komissiyasi raisining ma'ruzasi bo'yicha qo'shma majlisda yashirin ovoz berish natijalarini tasdiqlash to'g'risida qaror qabul qilinib, u qo'shma majlisning Senat a'zolari saylovining yakunlari to'g'risidagi bayonnomasida aks ettiriladi.

Qo'shma majlisning Senat a'zolari saylovining yakunlari to'g'risidagi bayonnomasi ikki nusxada tuzilib, raislik qiluvchi tomonidan imzolanadi.

Bayonnomaning qalamda to'ldirilishiga va unga birorta tuzatish kiritilishiga yo'l qo'yilmaydi.

Agar ovoz berishda yashirin ovoz berish bulletiniga kiritilgan nomzodlardan kimdir saylanmagan bo'lsa, bo'sh qolgan o'rinlarga Senat a'zolarini qo'shimcha saylash uchun yangi saylov tayinlanadi.

Senat a'zolarini qo'shimcha saylash bo'yicha qo'shma majlis asosiy saylov o'tkazilganidan so'ng ikki kun ichida o'tkaziladi. Qo'shma majlisning o'tkazilish vaqti, sanasi va joyi qo'shma majlis qarori bilan belgilanadi.

60-modda. Saylangan Senat a'zolarini ro'yxatdan o'tkazish uchun qo'shma majlisning Senat a'zolari saylovining yakunlari to'g'risidagi bayonnomasi ikki kunlik muddatdan kechiktirmay Markaziy saylov komissiyasiga topshiriladi.

Qo'shma majlisning Senat a'zolari saylovining yakunlari to'g'risidagi bayonnomasining ikkinchi nusxasi va Senat a'zolari saylovini o'tkazish bilan bog'liq boshqa hujjatlar xalq deputatlari viloyat Kengashi arxivlarida saqlanadi.

VIII bob. Hokimning hudud ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining eng muhim va dolzarb masalalari yuzasidan hisobotini Kengash tomonidan eshitish tartibi

61-modda. Hokim har yili Kengashga hudud ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining eng muhim va dolzarb masalalari yuzasidan hisobot taqdim etadi.

Hokimning hisoboti Kengashning viloyat, tuman, shaharning o'tgan yildagi ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi yakunlari hamda joriy yilga mo'ljallangan ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish dasturining eng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan sessiyasida eshitiladi.

Mazkur sessiya viloyatda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining tegishli majlisi o'tkazilganidan keyin o'n kundan kechiktirmay, tumanlar va shaharlarda esa viloyatda tegishli majlislar o'tkazilganidan keyin o'n kundan kechiktirmay o'tkaziladi.

62-modda. Hokimlik apparatining tegishli tarkibiy bo'linmasi hokimning hisobotiga doir materiallarni hokim hisobotini eshitishga o'n kun qolgunga qadar Kengashkotibiyatiga taqdim etadi.

63-modda. Hisobotda hokim va mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari tomonidan:

hudud iqtisodiyotining barqaror o'sishini, uning tarmoqlari rivojlanishini ta'minlash, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish, texnik va texnologik jihatdan yangilash, chet el investitsiyalarini jalb qilish, eksport hajmini oshirish, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish;

qonun hujjatlarini, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning eng muhim davlat dasturlari va hududiy dasturlarni bajarish;

ijtimoiy sohani rivojlantirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va aholi bandligini ta'minlash, uy-joylar qurish va aholi punktlarini obodonlashtirish, ta'lim hamda sog'liqni saqlash sifatini yaxshilash, hududning ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy rivojlanishiga oid boshqa masalalarni hal qilish yuzasidan ko'rilgan chora-tadbirlar to'g'risidagi ma'lumotlar aks ettiriladi.

64-modda. Hokim hisoboti bo'yicha Kengash qarori loyihasi yuzasidan nuqtai nazarni shakllantirish va takliflar olish maqsadida hokimning hisobotiga doir materiallar olingan kuni Kengash kotibiyati tomonidan tegishli doimiy komissiyalarga, Kengashdagi partiya guruhlarining vakillariga va deputatlarga yuboriladi.

65-modda. Hokim hisobotini eshitish to'g'risidagi masalani tayyorlash va sessiya muhokamasiga kiritish tegishli doimiy komissiya tomonidan amalga oshiriladi. Zarurat bo'lganda ushbu doimiy komissiya hokim hisobotini eshitish to'g'risidagi masalani atroflicha tayyorlash uchun boshqa doimiy komissiyalarni ham jalb etishi mumkin.

66-modda. Hokim hisoboti bo'yicha materiallarni umumlashtirish uchun tegishli doimiy komissiya tomonidan soha mutaxassislarini jalb etgan holda ishchi guruh tashkil etilishi mumkin.

Hokim hisobotiga doir materiallarni umumlashtirish natijalari bo'yicha tegishli doimiy komissiya tomonidan Kengashdagi partiya guruhlarining fikr-mulohazalarini hisobga olgan holda doimiy komissiya xulosasi va mahalliy Kengash qarori loyihasi tayyorlanadi.

67-modda. Hokimning hisobotini eshitishda Kengash raisi yoki deputatlardan biri sessiyaga raislik qiladi.

68-modda. Hokimning hisobotini eshitish uchun kamida 30 daqiqa vaqt beriladi.

Hokimning hisoboti bo'yicha mas'ul doimiy komissiya xulosasining mazmunini va Kengash qarori loyihasining asosiy qoidalarini bayon etish maqsadida doimiy komissiya raisiga 15 daqiqagacha vaqt beriladi.

Partiya guruhlari vakillariga va deputatlarga ma'ruzachiga savol berishi uchun 3 daqiqagacha, hisobot bo'yicha muzokaralar uchun 10 daqiqagacha vaqt beriladi.

69-modda. Viloyat hokimining hisobotini eshitishga viloyatdan saylangan O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati a‘zolari, Qonunchilik palatasi deputatlari, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasini a‘zolari, davlat boshqaruvi organlari rahbarlari, tumanlar va shaharlar hokimlari, viloyat ijro hokimiyati organlari tarkibiy bo‘linmalari rahbarlari taklif etiladi.

Tuman (shahar)hokimining hisobotini eshitishga tegishli saylov okruglaridan saylangan O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati a‘zolari, Qonunchilik palatasi deputatlari va xalq deputatlari viloyat Kengashi deputatlari, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining, davlat boshqaruvi organlarining vakillari, viloyat hokimi yoki uning o‘rinbosarlari, tuman (shahar) ijro hokimiyati organlari tarkibiy bo‘linmalari rahbarlari taklif etiladi.

Hokimning hisobotini eshitishga hududda joylashgan boshqa davlat organlari, fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organlari, korxonalar, tashkilot va muassasalar, shu jumladan nodavlat notijorat tashkilotlari, siyosiy partiyalar, ommaviy axborot vositalari vakillari va boshqa shaxslar taklif etilishi mumkin.

70-modda. Viloyat hokimining hisobotini muhokama qilish O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining majlisida berilgan baholar va belgilangan vazifalar hisobga olingan holda amalga oshiriladi.

Tuman (shahar)hokimining hisobotini muhokama qilish O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining, shuningdek xalq deputatlari viloyat Kengashining majlislarida berilgan baholar va belgilangan vazifalar hisobga olingan holda amalga oshiriladi.

71-modda. Hokimning hisobotini muhokama qilish yakunlari bo‘yicha, shuningdek doimiy komissiya xulosasi va partiya guruhlarini fikr-mulohazalarini inobatga olgan holda Kengashning qarori qabul qilinadi. Qarorda hokim va mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari ishining samaradorligiga kompleks baho beriladi, ularning ishini takomillashtirishga doir tavsiyalar va takliflar, shuningdek qaror amalga oshirilishining borishi ustidan nazoratni ta‘minlash bo‘yicha chora-tadbirlar nazarda tutiladi.

72-modda. Hokimning hisoboti bo‘yicha qarorning ijro etilishini nazorat qilish mas‘ul doimiy komissiya zimmasiga yuklatiladi.

73-modda. Hokimning hisoboti bo‘yicha Kengash qarori va hokimning hisoboti mahalliy davlat hokimiyati organining rasmiy nashrlarida hamda veb-saytlarida e‘lon qilinishi shart.

74-modda. Mas‘ul doimiy komissiya hokimning hisoboti bo‘yicha Kengash qarori ijro etilishini monitoring qiladi va qarorda belgilangan muddatlarda Kengashni xabardor qiladi.

IX bob. Mahalliy davlat boshqaruvi organlari rahbarlarining hisobot va axborotlarini Kengash tomonidan eshitish tartibi

75-modda. O‘zbekiston Respublikasining “Mahalliy davlat hokimiyati to‘g‘risida”gi Qonuniga va boshqa qonunlariga, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining qarorlariga, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlariga ko‘ra Kengash mahalliy davlat boshqaruvi organlari rahbarlarining hisobot va axborotlarini eshitib boradi.

76-modda. Mahalliy davlat boshqaruvi organi tomonidan hisobot (axborot)ga doir materiallar Kengashning tegishli doimiy komissiyasiga imzolangan hamda elektron shaklda taqdim etiladi.

77-modda. Tegishli doimiy komissiya hisobot (axborot)ni o'z majlisida mahalliy davlat boshqaruvi organi rahbari ishtirokida muhokama qiladi hamda doimiy komissiyaning xulosasi va Kengash qarori loyihasini tayyorlaydi.

78-modda. Hisobot (axborot)ni eshitish to'g'risidagi masalani tayyorlash va sessiya muhokamasiga kiritish tegishli doimiy komissiya tomonidan amalga oshiriladi.

79-modda. Hisobot (axborot) bo'yicha materiallarni puxta tayyorlash maqsadida tegishli doimiy komissiya tomonidan soha mutaxassislarini jalb etgan holda ishchi guruh tashkil etilishi mumkin.

80-modda. Sessiyada mahalliy davlat boshqaruvi organi rahbarining hisoboti (axboroti)ni eshitish uchun ma'ruzachi bilan kelishilgan holda 20 daqiqagacha vaqt beriladi.

Hisobot (axborot) bo'yicha mas'ul doimiy komissiya xulosasining mazmunini va Kengash qarori loyihasining asosiy qoidalarini bayon etish maqsadida doimiy komissiya raisiga 10 daqiqagacha vaqt beriladi.

Deputatlarga ma'ruzachiga savol berishi uchun 3 daqiqagacha, hisobot bo'yicha muzokaralar uchun 5 daqiqagacha vaqt beriladi.

81-modda. Hisobot (axborot) bo'yicha Kengash qarori va hisobot (axborot) mahalliy davlat hokimiyati organining rasmiy nashrlarida hamda veb-saytlarida e'lon qilinishi mumkin.

82-modda. Mahalliy davlat boshqaruvi organlari rahbarlarining hisobot va axborotlarini eshitishning namunaviy tartibi O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati Kengashi qarori bilan tasdiqlanadi.

X bob. Saylov komissiyasining a'ziligiga nomzodni tanlab olish va taqdim etish

83-modda. Yigirma besh yoshga to'lgan, qoida tariqasida, oliy ma'lumotga, saylovlarni tashkil etish va o'tkazish borasida ish tajribasiga ega bo'lgan, jamoatchilik o'rtasida obro'-e'tibor qozongan hamda kamida oxirgi besh yil O'zbekiston Respublikasi hududida doimiy yashab turgan O'zbekiston Respublikasi fuqarosi Markaziy saylov komissiyasining a'zosi bo'lishi mumkin.

Xalq deputatlari viloyat Kengashining tegishli doimiy komissiyasi o'zining majlisida Markaziy saylov komissiyasi a'ziligiga nomzodni dastlabki tarzda tanlab oladi va taqdim etadi, materiallarni ko'rib chiqadi va ular bo'yicha xulosalar tayyorlaydi, ma'qullash va xalq deputatlari viloyat Kengashining navbatdagi sessiyasi kun tartibiga kiritish to'g'risida qaror qabul qiladi, shuningdek xalq deputatlari viloyat Kengashining Markaziy saylov komissiyasi a'ziligiga nomzodni taqdim etish to'g'risidagi qarori loyihasini ishlab chiqadi.

Markaziy saylov komissiyasi tarkibiga kirish huquqiga ega ekanligi haqida qaror qabul qilingan nomzodlar alifbo tartibida ovoz berish uchun ro'yxatga kiritiladi hamda xalq deputatlari viloyat Kengashiga ko'rib chiqish uchun kiritiladi.

Xalq deputatlari viloyat Kengashining sessiyasida muhokama o'tkaziladi va muhokamada deputatlar Markaziy saylov komissiyasi a'ziligiga ko'rsatilgan nomzodga savollar berishga haqli.

Muhokama natijalari bo'yicha xalq deputatlari viloyat Kengashining nomzodni Markaziy saylov komissiyasi a'ziligiga tavsiya etish to'g'risidagi qarori qabul qilinadi hamda ko'rib chiqish uchun Oliy Majlis palatalariga yuboriladi.

Qaror xalq deputatlari viloyat Kengashi deputatlari umumiy sonining ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi.

84-modda. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti saylovi bo'yicha, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisiga saylov bo'yicha okrug saylov komissiyaga nomzodlar yigirma bir yoshga to'lgan, qoida tariqasida, oliy ma'lumotga, saylovni tashkil etish va o'tkazish borasida ish tajribasiga ega bo'lgan, jamoatchilik o'rtasida obro'-e'tibor qozongan O'zbekiston Respublikasi fuqarolari orasidan tanlab olinadi va taqdim etiladi.

Okrug saylov komissiyalari a'ziligiga nomzodlar xalq deputatlari viloyat Kengashining tegishli doimiy komissiyasining majlisida dastlabki tarzda muhokama etiladi.

Xalq deputatlari viloyat Kengashi tegishli doimiy komissiyasining majlisida komissiya raisining tashabbusi bilan okrug saylov komissiyalari a'ziligiga nomzodlar, mansabdor shaxslar va fuqarolar ishtirok etishlari mumkin.

Xalq deputatlari viloyat Kengashi tegishli doimiy komissiyasi materiallarni ko'rib chiqadi, nomzodlar bo'yicha xulosalarni hamda xalq deputatlari viloyat Kengashining okrug saylov komissiyasi a'ziligiga nomzodlarni tavsiya etish to'g'risidagi qarori loyihasini tayyorlaydi. Dastlabki tarzdagi muhokama natijalariga ko'ra, ushbu masalani ma'qullash hamda xalq deputatlari viloyat Kengashining navbatdagi sessiyasi kun tartibiga kiritish to'g'risidagi tegishli doimiy komissiyaning qarori qabul qilinadi.

Okrug saylov komissiyasi tarkibiga kirish huquqiga ega ekanligi haqida qaror qabul qilingan nomzodlar alifbo tartibida ovoz berish uchun ro'yxatga kiritiladi.

Xalq deputatlari viloyat Kengashining sessiyasida muhokama o'tkaziladi va muhokamada deputatlar okrug saylov komissiyasi a'ziligiga ko'rsatilgan nomzodlarga savol berishga haqli.

Muhokama natijalari bo'yicha xalq deputatlari viloyat Kengashining nomzodni okrug saylov komissiyasi a'ziligiga tavsiya etish to'g'risidagi qarori qabul qilinadi hamda tasdiqlash uchun Markaziy saylov komissiyasiga yuboriladi.

Xalq deputatlari viloyat Kengashi deputatlari umumiy sonining ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi.

85-modda. Xalq deputatlari viloyat Kengashiga saylovlar bo'yicha viloyat va okrug saylov komissiyasi a'ziligiga nomzodlar yigirma bir yoshga to'lgan, o'rta yoki oliy ma'lumotga, qoida tariqasida saylovga tayyorgarlik ko'rish va uni o'tkazish borasida ish tajribasiga ega bo'lgan, aholi o'rtasida obro'-e'tibor qozongan fuqarolari orasidan tanlab olinadi hamda taqdim etiladi.

Viloyat va okrug saylov komissiyalari a'ziligiga nomzodlar xalq deputatlari tuman (shahar) Kengashlarining tegishli doimiy komissiyaning majlisida dastlabki tarzda muhokama etiladi.

Doimiy komissiya majlisida komissiya raisining tashabbusiga ko'ra viloyat va okrug saylov komissiyalari a'ziligiga nomzodlar, mansabdor shaxslar hamda fuqarolar ishtirok etishlari mumkin.

Xalq deputatlari tuman (shahar) Kengashining tegishli doimiy komissiyasi materiallarni ko'rib chiqadi, nomzodlar bo'yicha xulosalar hamda xalq deputatlari tuman

(shahar) Kengashining nomzodlarni viloyat va okrug saylov komissiyalari a'ziligiga tavsiya etish to'g'risidagi qarori loyihasini tayyorlaydi. Dastlabki tarzdagi muhokama natijalari bo'yicha ushbu masalani ma'qullash va xalq deputatlari tuman (shahar) Kengashi navbatdagi sessiyasining kun tartibiga kiritish to'g'risidagi doimiy komissiyaning qarori qabul qilinadi.

Viloyat va okrug saylov komissiyalari tarkibiga kirish huquqiga ega ekanligi haqida qaror qabul qilingan nomzodlar alifbo tartibida ovoz berish uchun ro'yxatga kiritiladi.

Xalq deputatlari tuman (shahar) Kengashining sessiyasida muhokama o'tkaziladi va muhokamada deputatlar viloyat va okrug saylov komissiyalari a'ziligiga ko'rsatilgan nomzodlarga savollar berishga haqli.

Muhokama natijalari bo'yicha xalq deputatlari tuman (shahar) Kengashining nomzodni viloyat saylov komissiyasi a'ziligiga tavsiya etish to'g'risidagi qarori qabul qilinadi hamda tasdiqlash uchun xalq deputatlari viloyat Kengashiga yuboriladi.

Muhokama natijalari bo'yicha qabul qilingan xalq deputatlari tuman (shahar) Kengashining nomzodni okrug saylov komissiyalari a'ziligiga tavsiya etish to'g'risidagi qarori esa, tasdiqlash uchun xalq deputatlari viloyat Kengashiga o'tkaziladigan saylovlar bo'yicha viloyat komissiyasiga yuboriladi.

Qarorlar xalq deputatlari tuman (shahar) Kengashi deputatlari umumiy sonining ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi.

86-modda. Xalq deputatlari tuman (shahar) Kengashiga saylovlar bo'yicha tuman (shahar) saylov komissiyasi a'ziligiga nomzodlar yigirma bir yoshga to'lgan, o'rta yoki oliy ma'lumotga, qoida tariqasida, saylovga tayyorgarlik ko'rish va uni o'tkazish borasida ish tajribasiga ega bo'lgan, aholi o'rtasida obro'-e'tibor qozongan fuqarolari orasidan tanlab olinadi hamda taqdim etiladi.

Tuman (shahar) saylov komissiyasi a'ziligiga nomzodlar fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari tomonidan tanlanadi. Fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari ko'rib chiqish natijalari bo'yicha xalq deputatlari tuman (shahar) Kengashiga taqdim etish to'g'risida qarorlar qabul qiladi.

Xalq deputatlari tuman (shahar) Kengashining tegishli doimiy komissiyasi fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlarining tuman (shahar) saylov komissiyasi a'ziligiga nomzodlar to'g'risidagi qarorini dastlabki tarzda ko'rib chiqib, uni xalq deputatlari tuman (shahar) Kengashining navbatdagi sessiyasi kun tartibiga kiritishni tavsiya etadi.

Tegishli doimiy komissiya raisining axboroti bo'yicha xalq deputatlari tuman (shahar) Kengashi xalq deputatlari tuman (shahar) Kengashiga saylovlar bo'yicha saylov komissiyasi a'zolarini tasdiqlash to'g'risida qaror qabul qiladi.

XI bob. Doimiy va muvaqqat komissiyalar

87-modda. Kengash sessiyasi muhokamasiga kiritiladigan masalalarni dastlabki tarzda ko'rib chiqish va tayyorlash, Kengash qarorlarini va O'zbekiston Respublikasining qonun hujjatlarini ro'yobga chiqarish uchun ko'maklashish, vakolatlari doirasida nazorat o'rnatish maqsadida Kengash o'z vakolati muddatiga doimiy komissiyalar tuzadi.

Kengashda muvaqqat komissiyalar ham tuzilishi mumkin.

Doimiy komissiyalar to'g'risidagi nizom Kengash tomonidan tasdiqlanadi.

Doimiy va muvaqqat komissiyalar raisligiga hamda a'zoliciga nomzodlar sessiyaga Kengash raisi tomonidan taqdim etiladi.

Doimiy komissiya raisligiga nomzod bo'yicha ovoz berish alohida o'tkaziladi.

Doimiy va muvaqqat komissiyalar a'zolari deputatlar orasidan saylanadi.

Doimiy va muvaqqat komissiyalar a'zoliciga nomzodlarni saylash nomzodlarning har birini alohida yoki komissiyaning butun tarkibini yalpi muhokama qilish yo'li bilan amalga oshiriladi, ovoz berishda qaror har bir nomzod bo'yicha alohida yoki komissiya butun tarkibi bo'yicha deputatlar umumiy sonining ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi.

88-modda. Doimiy komissiyalar soni va tarkibi sessiyada belgilanadi.

Kengashning doimiy va muvaqqat komissiyalari:

o'z tashabbusi bilan, Kengash yoki Kengash raisi topshirig'iga binoan Kengash qarorlarining loyihalarini ishlab chiqadi;

faoliyat yo'nalishi doirasida hududiy dasturlarni ishlab chiqish va amalga oshirishda ishtirok etadi;

Kengash qarorlari loyihalarini dastlabki tarzda ko'rib chiqadi va ularni Kengash sessiyasida ko'rib chiqish uchun tayyorlaydi;

Kengash qarorlarining loyihalari yuzasidan xulosalar beradi;

viloyat mahalliy budjetlarini, shuningdek tumanlar va shaharlar budjetlari loyihasi yuzasidan xulosalar va takliflar beradi;

o'z yo'nalishidan kelib chiqib, budjet mablag'larining maqsadli sarflanishi va ulardan samarali foydalanilishi holatini o'rganadi;

ishchi guruhlar tuzadi, ularning tarkibiga davlat organlari va nodavlat notijorat tashkilotlarining, ilmiy muassasalarning vakillarini, mutaxassislar va olimlarni jalb etadi;

tegishli hududdagi davlat organlari va tashkilotlaridan, mansabdor shaxslardan ma'lumotlar va ekspert xulosalari hamda boshqa ma'lumotlarni talab qilib oladi;

tegishli hududdagi davlat organlari tomonidan qonun hujjatlari va Kengash qarorlarining ijrosi holatini, huquqni qo'llash amaliyotini joylarga chiqqan holda o'rganadi;

normativ-huquqiy hujjatlarning, xalq deputatlari Kengashi qarorlarining mohiyati va ahamiyatini tushuntirish bo'yicha targ'ibot tadbirlarini amalga oshiradi.

Doimiy va muvaqqat komissiyalar qonun hujjatlariga muvofiq boshqa vakolatlarga ham ega bo'lishi mumkin.

Zarur hollarda Kengash tomonidan yangi doimiy komissiyalar tuzilishi va ilgari tashkil qilingan doimiy komissiyalar tugatilishi, doimiy komissiyalar tarkibiga o'zgartirishlar kiritilishi mumkin.

Doimiy komissiyalar faoliyati Kengash qarori bilan tasdiqlanadigan nizom bilan tartibga solinadi.

89-modda. Doimiy komissiyalar o'z majlislarida rais o'rinbosarlari va kotiblarini saylaydi.

Deputat bitta doimiy komissiya a'zosi etib saylanadi. Faqat Reglament va deputatlik odob-axloqi masalalari bo'yicha doimiy komissiya a'zolari boshqa doimiy komissiya a'zolari bo'lishi mumkin.

Doimiy komissiya tarkibiga kirmagan deputat uning ishida maslahat ovozi huquqi bilan ishtirok etishi mumkin.

Kengash raisi hamda Kengash kotibiyati mudiri doimiy komissiyalar tarkibiga saylanishi mumkin emas.

Doimiy komissiyalar Kengash oldida mas'ul va unga hisobdordir.

90-modda. Doimiy komissiyalar o'z faoliyatini Kengash qarori bilan tasdiqlanadigan ish rejalari asosida amalga oshiradi.

Doimiy komissiyaning tashabbusi bilan doimiy komissiyaning ish rejasiga tegishli o'zgartirishlar va qo'shimchalar kiritilishi mumkin. Doimiy komissiyaning ish rejasidagi o'zgartirishlar navbatdagi sessiyada tasdiqlanadi.

91-modda. Doimiy komissiyalar o'z faoliyatini majlis shaklida amalga oshiradi.

Doimiy komissiyalarning majlislari, qoida tariqasida, har oyda kamida bir marta o'tkaziladi.

Doimiy komissiyalarning qo'shma majlislari ular o'rtasidagi kelishuvga muvofiq o'tkaziladi.

92-modda. Kengash aniq vazifalarni bajarish uchun deputatlar orasidan muvaqqat komissiya tuzishi mumkin.

Muvaqqat komissiya tuzish to'g'risidagi qaror sessiyada qabul qilinadi.

Muvaqqat komissiya zimmasiga yuklatilgan vazifalarni bajarganidan so'ng o'z faoliyatini tugatadi.

Muvaqqat komissiyaning vazifalari Kengash qarori bilan belgilanadi.

93-modda. Doimiy va muvaqqat komissiyalarning hududdagi davlat organlari, korxonalar, tashkilotlar, muassasalar, nodavlat notijorat tashkilotlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari va mansabdor shaxslarga yuboriladigan qarorlari tavsiya xususiyatiga ega bo'ladi va ular tomonidan ko'rib chiqilib, ko'rib chiqish natijalari to'g'risida yoki ko'rilgan chora-tadbirlar haqida bir oylik muddatda xabar qilinishi shart.

XII bob. Deputatlik faoliyatini amalga oshirish shakllari

94-modda. Har bir deputat sessiya, doimiy va muvaqqat komissiyalar ishida tashabbuskorlik va faollik bilan qatnashishi lozim. Deputat o'z vakolatlarini ishlab chiqarishdan yoki xizmat vazifalaridan ajralmagan holda amalga oshiradi.

95-modda. Partiya guruhleri siyosiy partiyalar tomonidan ko'rsatilgan deputatlarning ta'sis yig'ilishlarida o'z partiyalarining siyosatini uyushgan holda o'tkazish uchun kamida uch nafar deputat birlashgan taqdirda tuziladi. Partiya guruhleri partiya guruhi rahbarining tegishli arizasi va ta'sis hujjatlariga asosan Kengash tomonidan ro'yxatga olinadi.

Partiya guruhleri quyidagi huquqlarga ega:

sessiya kun tartibini shakllantirishda ishtirok etish;

sessiya kun tartibidagi har bir masala bo'yicha muzokarlarda partiya guruhi vakiliga kafolatlangan tarzda so'z berish;

Kengash raisiga, hokim, uning o'rinbosarlariga, hokimlikning bo'limlari, boshqarmalari va boshqa tarkibiy bo'linmalari boshliqlariga, shuningdek hududda joylashgan korxonalar, tashkilot va muassasalarning rahbarlariga so'rovlar bilan murojaat etish;

doimiy va muvaqqat komissiyalar raisligiga nomzodlar bo'yicha takliflar kiritish; sessiyada muhokama qilinayotgan masala bo'yicha partiya guruhining fikrini deputatlar orasida tarqatish;

tuman (shahar) hokimining, shuningdek mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari mansabdor shaxslarining qoniqarsiz faoliyati to'g'risida viloyat hokimiga xulosa taqdim etish;

xalq deputatlari viloyat Kengashidagi partiya guruhleri Kengash raisi lavozimiga tasdiqlangan shaxsning qoniqarsiz faoliyati to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentiga asoslangan xulosalar taqdim etish tashabbusi bilan chiqish;

deputatlar uchun qonun hujjatlarida nazarda tutilgan boshqa vazifalarni amalga oshirish.

Partiya guruhlarining faoliyatiga tashkiliy, texnikaviy va boshqa xizmatlar ko'rsatish Kengash kotibiyati tomonidan ta'minlanadi.

96-modda. Deputat sessiyada ko'rib chiqilayotgan barcha masalalar bo'yicha hal qiluvchi ovoz huquqidan foydalanadi.

Deputat:

doimiy hamda muvaqqat komissiyalarga saylash va saylanishga;

sessiyada ko'rib chiqilishi uchun masalalar taklif etishga;

sessiya muhokamasiga kiritilayotgan masalalarni dastlabki tarzda ko'rib chiqish va ular yuzasidan takliflar kiritishga, sessiya kun tartibi, muhokama qilinayotgan masalalarni ko'rib chiqish tartibi va mohiyati yuzasidan takliflar va mulohazalar kiritishga;

Kengash tomonidan saylanadigan, tayinlanadigan yoki tasdiqlanadigan mansabdor shaxslarning nomzodlari bo'yicha fikr bildirishga;

muzokarlarda ishtirok etishga, ma'ruzachi, qo'shimcha ma'ruzachi va sessiyada raislik qiluvchiga savollar berishga;

deputat so'rovi bilan murojaat etishga;

o'z takliflarini asoslab berish uchun so'zga chiqishga va ovoz berish sabablari yuzasidan ma'lumot berishga;

sessiyada raislik qiluvchiga sessiyada muhokama qilinayotgan masala yuzasidan o'z nutqi, taklifi yoki mulohazasining matnini topshirishga;

tarkibiga o'zi kirgan Kengash organining qaroriga qo'shilmagan taqdirda o'z nuqtai nazarini sessiyada bayon qilishga yoki bu haqda Kengash raisiga yozma shaklda ma'lum qilishga;

Kengashga hisobdor bo'lgan yoki uning nazorati ostidagi har qanday organ yoxud mansabdor shaxsning hisoboti yoki axborotini sessiyalarda eshitish to'g'risida taklif kiritishga;

O'zbekiston Respublikasi qonunlarining, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarorlarining ijro etilishi, shuningdek Kengash qarorlarining bajarilishi yuzasidan tekshirishlar o'tkazish to'g'risidagi masalalar bo'yicha taklif kiritishga;

sessiya bayonnomasi (stenogrammasi) bilan belgilangan tartibda tanishishga haqli.

Deputat qonun hujjatlariga muvofiq boshqa huquqlarga ham ega bo'lishi mumkin.

97-modda. Deputat:

sessiya samarali ishlashiga ko'maklashishi, sessiya vaqtini tejashi;

Kengash reglamentiga rioya qilishi va sessiyada raislik qiluvchining talablarini bajarishi;

sessiyada faqat raislik qiluvchining ruxsati bilangina so'zga chiqishi;

Xalq deputatlari viloyat, tuman, shahar Kengashi deputatlarining odob-axloq qoidalariga rioya qilishi;

sessiyada ishtirok etishi va uning ishida faol qatnashishi;

o‘zi tarkibiga saylangan doimiy yoki muvaqqat komissiya majlislarida ishtirok etishi;

Kengash reglamentida belgilangan tartibda ovoz berishda shaxsan ishtirok etishi shart.

Deputat sessiyada, o‘zi tarkibiga kirgan doimiy yoki muvaqqat komissiya majlisida ishtirok etish imkoniyati bo‘lmagan taqdirda, bu haqda Kengash raisiga, Kengash kotibiyati mudiriga, sessiyada raislik qiluvchiga yoxud doimiy yoki muvaqqat komissiya raisiga oldindan xabar qilishi shart.

98-modda. Deputat hududda joylashgan davlat hokimiyati va boshqaruvi organlarining mansabdor shaxslariga ularning vakolatlariga kiradigan masalalar yuzasidan asoslantirilgan tushuntirish berish yoki o‘z nuqtai nazarini bayon qilish talabi bilan deputat so‘rovi yuborishga haqli.

Davlat hokimiyati va boshqaruvi organlarining mansabdor shaxslari deputat so‘roviga, agar unda boshqa muddat ko‘rsatilmagan bo‘lsa, mazkur so‘rov olingan kundan e‘tiboran o‘n kundan kechiktirmay javob yuborishlari shart.

Sudlarning raislari, prokurorlar, surishtiruv va tergov organlarining rahbarlariga yo‘llangan deputat so‘rovi ularning ish yurituvdagi aniq ishlar va materiallarga taalluqli bo‘lishi mumkin emas.

Deputat so‘rovlari bo‘yicha axborot sessiyada yoki doimiy yoxud muvaqqat komissiyalar majlisida muhokama qilinishi mumkin.

99-modda. Deputat xalq deputatlari viloyat Kengashi deputatlarining odob-axloq qoidalariga qat’iy rioya etishi lozim. Deputatning o‘z maqomidan fuqarolar, jamiyat va davlatning huquqlari hamda qonuniy manfaatlariga ziyon yetkazadigan tarzda foydalanishiga yo‘l qo‘yilmaydi.

Xalq deputatlari viloyat Kengashi deputatlarining odob-axloq qoidalari buzilgan taqdirda deputatning xulq-atvori to‘g‘risidagi masala Kengash tomonidan yoxud uning topshirig‘iga ko‘ra Reglament va deputatlik odob-axloqi masalalari bo‘yicha doimiy komissiya tomonidan ko‘rib chiqilishi mumkin.

100-modda. Deputatni daxlsizlik huquqidan mahrum qilish to‘g‘risidagi masala viloyat prokurorining yoki yuqori turuvchi prokurorning taqdimnomasiga binoan Kengash tomonidan belgilangan tartibda hal etiladi.

Kengash tomonidan deputatlarni daxlsizlik huquqidan mahrum qilishga oid masalani ko‘rib chiqishning namunaviy tartibi O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati Kengashi tomonidan tasdiqlanadi.

Senator etib saylangan deputatni daxlsizlik huquqidan mahrum qilish masalasi “O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi deputatining va Senati a’zosining maqomi to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Qonunida belgilangan tartibda hal etiladi.

XIII bob. Kengash va deputatlar faoliyatiga xizmat ko‘rsatishni ta’minlash

101-modda. Kengash, doimiy komissiyalar va deputatlar faoliyatiga tashkiliy, axborot-tahliliy, texnikaviy va boshqa jihatlardan xizmat ko‘rsatish Kengash kotibiyati tomonidan ta’minlanadi.

102-modda. Kengash kotibiyati o‘z faoliyatini Kengash qarori bilan tasdiqlanadigan nizom asosida olib boradi.

103-modda. Hokimlik deputatlik faoliyatini olib borishlari uchun deputatlarga, shuningdek Kengash kotibiyatiga xonalar, texnik vositalar, aloqa vositalari ajratadi, ma'lumotlar bazalaridan foydalanish uchun shart-sharoitlar yaratib beradi.

104-modda. Kengash kotibiyati to'g'risidagi namunaviy nizom va Kengash kotibiyati namunaviy tuzilmasi O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati Kengashi qarori bilan tasdiqlanadi.

XIV bob. Yakunlovchi qoidalar

105-modda. Kengash reglamenti, unga o'zgartirishlar va qo'shimchalar Kengash qarori bilan tasdiqlanadi.

Kengash reglamentiga o'zgartirishlar va qo'shimchalar kiritish to'g'risidagi takliflar doimiy komissiyalar, partiya guruhlar, deputatlar tomonidan kiritilishi mumkin.

Kengash reglamentiga o'zgartirishlar va qo'shimchalar kiritish to'g'risidagi masala sessiya kun tartibi loyihasiga kiritiladi hamda birinchi navbatda ko'rib chiqiladi.

106-modda. Kengash reglamentida nazarda tutilmagan Kengash faoliyatiga doir masalalarni sessiyada ko'rib chiqish tartib-taomillari to'g'risidagi qaror sessiyada deputatlar umumiy sonining ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi, bayonnoma bilan rasmiylashtiriladi va qabul qilingan kundan e'tiboran amal qiladi.

Xalq deputatlari viloyat Kengashining doimiy komissiyalari to'g'risidagi NIZOM

I bob. Umumiy qoidalar

1. Ushbu Nizom "Mahalliy davlat hokimiyati to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni, xalq deputatlari viloyat Kengashi (bundan buyon matnda Kengash deb yuritiladi) reglamenti asosida ishlab chiqilgan va mahalliy Kengashning doimiy komissiyalarini shakllantirish va ishini tashkil qilish tartibini, ular faoliyatining asosiy yo'nalishlari hamda vakolatlarini belgilaydi.

"Mahalliy davlat hokimiyati to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga muvofiq Kengash sessiyasi muhokamasiga kiritiladigan masalalarni dastlabki tarzda ko'rib chiqish va tayyorlash, O'zbekiston Respublikasining qonunlari, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari va qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarorlari, Kengash qarorlari hayotga tatbiq etilishiga ko'maklashish, o'z vakolatlari doirasida nazorat vazifalarini amalga oshirish uchun Kengash o'z vakolati muddatiga Kengash deputatlari orasidan Kengashning doimiy komissiyalarini (bundan buyon matnda doimiy komissiyalar deb yuritiladi) saylaydi.

2. Doimiy komissiyalar o'z faoliyatlarini O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, "Mahalliy davlat hokimiyati to'g'risida"gi, "Xalq deputatlari viloyat, tuman va shahar Kengashi deputatining maqomi to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi qonunlari asosida, shuningdek Kengash reglamenti hamda doimiy komissiyalari to'g'risidagi nizomga muvofiq amalga oshiradi.

3. Doimiy komissiyalar Kengash sessiyasida (bundan buyon matnda sessiya deb yuritiladi) Kengash deputatlari orasidan rais va a'zoldan iborat tarkibda saylanadi. Doimiy komissiyalar o'z faoliyatlarini jamoatchilik asosida amalga oshiradilar.

4. Kengash deputati faqat bitta doimiy komissiya a'zosi etib saylanishi mumkin (Reglament va deputatlik odob-axloqi masalalari bo'yicha doimiy komissiya bundan mustasno).

Doimiy komissiya tarkibiga kirmagan Kengash deputati uning ishida maslahat ovozi huquqi bilan ishtirok etishi mumkin.

Kengash raisi hamda Kengash kotibiyati mudiri doimiy komissiyalar tarkibiga saylanishi mumkin emas.

5. Doimiy komissiyalar raisligiga va a'zolicigiga nomzodlar sessiyaga Kengash raisi tomonidan taqdim qilinadi.

Doimiy komissiya raisligiga nomzod bo'yicha ovoz berish alohida o'tkaziladi.

Doimiy komissiyalar a'zolicigiga nomzodlarni saylash nomzodlarning har birini alohida yoki doimiy komissiyaning butun tarkibini yalpi muhokama qilish yo'li bilan amalga oshiriladi, ovoz berishda qaror har bir nomzod bo'yicha alohida yoki doimiy

komissiyaning butun tarkibi bo'yicha Kengash deputatlari umumiy sonining ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi.

6. Doimiy komissiyalar o'z majlislarida ochiq ovoz berish yo'li bilan doimiy komissiya a'zolarining ko'pchilik ovozi bilan rais o'rinbosarlarini va kotiblarini saylaydi.

7. Doimiy komissiyalarning barcha a'zolari teng huquqlardan foydalanadi.

8. Doimiy komissiyalar Kengash oldida mas'ul va hisobdordir.

9. Kengash deputatining doimiy komissiyadagi vakolatlari uning iltimosiga ko'ra, shuningdek uning o'z vazifalarini bajarishga imkon bermaydigan holatlar munosabati bilan muddatidan ilgari tugatilishi mumkin.

Doimiy komissiya raisining taklifi bo'yicha doimiy komissiya tarkibidagi o'zgartirishlar sessiyada ko'rib chiqiladi.

10. Doimiy komissiyalar soni, ularning nomlanishi va tarkibi hududning o'ziga xos xususiyatlarini inobatga olib sessiyada belgilanadi.

Xalq deputatlari viloyat Kengashida, qoida tariqasida, quyidagi doimiy komissiyalar tuzilishi mumkin:

Mahalliy budjet, tadbirkorlikni rivojlantirish va iqtisodiy islohotlar masalalari bo'yicha;

Xorijiy investitsiyalar va turizm masalalari bo'yicha;

Korrupsiyaga qarshi kurashish va xavfsizlik masalalari bo'yicha;

Fan, ta'lim va sog'liqni saqlash masalalari bo'yicha;

Yoshlar siyosati, madaniyat va sport masalalari bo'yicha;

Agrar, suv xo'jaligi va ekologiya masalalari bo'yicha;

Reglament va deputatlik odob-axloqi masalalari bo'yicha.

Zarur hollarda Kengash tomonidan yangi doimiy komissiyalar tuzilishi va ilgari tashkil qilingan doimiy komissiyalar tugatilishi, doimiy komissiyalarning tarkibiga o'zgartirishlar kiritilishi mumkin.

II bob. Doimiy komissiyalar faoliyatining asosiy yo'nalishlari

11. Mahalliy budjet, tadbirkorlikni rivojlantirish va iqtisodiy islohotlar masalalari bo'yicha doimiy komissiya:

mahalliy budjet loyihasini, unga o'zgartirishlar va qo'shimchalar kiritish haqidagi takliflarni, shuningdek mahalliy budjet ijrosi to'g'risidagi hisobotlarni dastlabki tarzda ko'rib chiqadi, boshqa doimiy komissiyalarning fikrlarini o'rganadi, xulosalar tayyorlaydi, mazkur masalalar yuzasidan sessiyada ma'ruzalar va takliflar bilan chiqadi;

iqtisodiy islohotlarni amalga oshirishda va tadbirkorlikni rivojlantirishning hududiy strategik yo'nalishlarini ishlab chiqishda ishtirok etadi, o'z vakolatlari doirasida takliflar kiritadi va ijrosi ustidan deputatlik nazoratini amalga oshiradi;

hududda yangi ish o'rinlarini yaratish, xususiy va oilaviy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash, ularni yanada rivojlantirish uchun zarur infratuzilmani shakllantirish hamda tadbirkorlik subyektlari uchun mutaxassislarni tayyorlash borasida amalga oshirilayotgan ishlarni doimiy o'rganib boradi va deputatlik nazoratini amalga oshiradi;

mahalliy budjet ijrosi, budjetdan tashqari va maqsadli fondlar mablag'laridan maqsadli va samarali foydalanish tartibi ustidan nazoratni amalga oshiradi;

mahalliy budjet xarajatlarining qonunchilikda belgilangan qismining jamoatchilik fikri asosida shakllantirilgan tadbirlarni moliyalashtirishga yo'naltirilishida ishtirok etadi va ushbu mablag'larning maqsadli sarflanishi ustidan nazoratni amalga oshiradi;

mahalliy budjet qo‘shimcha mablag‘larining belgilangan tartibda taqsimlanishida ishtirok etadi, ushbu masala yuzasidan sessiyaga takliflar kiritadi;

mahalliy soliqlar va mahalliy budjetga tushadigan boshqa majburiy to‘lovlarni qonun hujjatlarida belgilangan miqdorlar doirasida belgilash masalalarini ko‘rib chiqadi va xulosalar beradi;

tegishligicha mahalliy budjetga ajratiladigan tartibga soluvchi budjetlararo transfertlarning cheklangan miqdorlarini dastlabki tarzda ko‘rib chiqadi hamda xulosalar beradi;

qurilish, kommunal, sanoat, transport va aholiga xizmat ko‘rsatishga doir dasturlarni dastlabki tarzda ko‘rib chiqadi hamda tayyorlashda qatnashadi;

hududning bosh rejasi va qurilish qoidalari loyihalarini ko‘rib chiqishda ishtirok etadi;

kommunal soha, transport va aloqa holatini o‘rganadi, aholiga kommunal va maishiy xizmat ko‘rsatish sifatini oshirish, jamoat transportini rivojlantirish bo‘yicha takliflar kiritadi;

savdo, umumiy ovqatlanishni tashkil etish, iste‘mol bozori faoliyati bilan bog‘liq masalalarni ko‘rib chiqadi;

yoqilg‘i-energetika ta‘minoti, suv ta‘minoti, oqova suvlarni chetga chiqarib yuborish va tozalash, maishiy chiqindilarni yig‘ish, tashish va utilizatsiya qilish masalalarini ko‘rib chiqadi;

Kengash huzuridagi “Xalqparvar” komissiyasi faoliyati samarali yo‘lga qo‘yilishini ta‘minlaydi hamda muvofiqlashtirib boradi;

hokimlikning tuzilishi, shtatlari va xodimlarining mehnatiga haq to‘lash fondi to‘g‘risidagi hokim taqdimnomasini dastlabki tarzda ko‘rib chiqadi;

aholi bandligini ta‘minlash, ularning mehnat sohasidagi huquq va manfaatlarini himoya qilish, daromadlarini oshirish, kambag‘allikni qisqartirish borasidagi ustuvor yo‘nalishlarni belgilashda ishtirok etadi, sohaga oid qonun hujjatlari ijrosi ustidan nazoratni amalga oshiradi;

vakolati doirasida nodavlat notijorat tashkilotlari va fuqarolik jamiyatining boshqa institutlari bilan yaqindan hamkorlik qiladi, fuqarolik jamiyati institutlari faoliyatini samarali yo‘lga qo‘yishga, davlat tuzilmalari va nodavlat notijorat tashkilotlari o‘rtasida ijtimoiy sheriklikni rivojlantirishga ko‘maklashadi;

hokimlik bo‘limlari va boshqarmalari, korxonalar, muassasalar va tashkilotlar rahbarlarining komissiya vakolatiga taalluqli masalalar bo‘yicha hisobotini (axborotini) eshitadi, tavsiyalar beradi va ularning ijrosini nazorat qiladi;

o‘z vakolatiga taalluqli boshqa masalalarni ko‘rib chiqadi, ular bo‘yicha qarorlar qabul qiladi, tavsiyalar beradi va zarur hollarda Kengash qarorlari loyihalarini sessiyada ko‘rib chiqish uchun kiritadi.

12. Xorijiy investitsiyalar va turizm masalalari bo‘yicha doimiy komissiya:

hududning eksport salohiyatini oshirish, investitsiyalar va turizm masalalari bo‘yicha rivojlantirish dasturlari loyihalarining ishlab chiqilishida ishtirok etadi;

xorijiy investitsiyalar va turizm sohasidagi qonunchilik hujjatlari, davlat va hududiy dasturlarning ijrosi ustidan tizimli deputatlik nazoratini amalga oshiradi;

hududning eksport salohiyati o‘shishiga to‘sqinlik qiladigan tizimli muammolarni o‘rganadi, uning eksport salohiyatini oshirish, shu jumladan, qonunchilikka tegishli o‘zgartishlar kiritish bo‘yicha takliflar ishlab chiqadi;

hududiy investitsiya dasturlari bajarilishini tahlil qilib boradi, investitsiyalar, shu jumladan, xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi loyihalarning amalga oshirilishi ustidan deputatlik nazoratini oʻrnatadi;

hududga investitsiya jalb etilishiga toʻsqinlik qilayotgan omillarni aniqlaydi, ularni bartaraf etish boʻyicha takliflar ishlab chiqadi va tegishli ijro organiga kiritadi;

hududning turizm salohiyatini tahlil qilish, tizimli muammolarni aniqlash hamda ularni bartaraf etish, shu bilan birga hududning turistik salohiyatini oshirish boʻyicha takliflar ishlab chiqishda ishtirok etadi;

vakolati doirasida nodavlat notijorat tashkilotlari va fuqarolik jamiyatining boshqa institutlari bilan yaqindan hamkorlik qiladi, fuqarolik jamiyati institutlari faoliyatini samarali yoʻlga qoʻyishga, davlat tuzilmalari va nodavlat notijorat tashkilotlari oʻrtasida ijtimoiy sheriklikni rivojlantirishga koʻmaklashadi;

hokimlik boʻlimlari va boshqarmalari, korxonalar, muassasalar va tashkilotlar rahbarlarining komissiya vakolatiga taalluqli masalalar boʻyicha hisobotini (axborotini) eshitadi, tavsiyalar beradi va ularning ijrosini nazorat qiladi;

oʻz vakolatiga taalluqli boshqa masalalarni koʻrib chiqadi, ular boʻyicha qarorlar qabul qiladi, tavsiyalar beradi va zarur hollarda Kengash qarorlari loyihalarini sessiyada koʻrib chiqish uchun kiritadi.

13. Korrupsiyaga qarshi kurashish va xavfsizlik masalalari boʻyicha doimiy komissiya:

hududda qonuniylilikni taʼminlash, korrupsiyaga qarshi kurashish, jamoat tartibini saqlash, jinoyatchilikning oldini olish va fuqarolarning huquqlari hamda qonuniy manfaatlarini himoya qilish boʻyicha dasturlarni, tadbirlarni ishlab chiqish va amalga oshirishda ishtirok etadi;

korrupsiyaga qarshi kurashish, davlat organlarida ochiqlikni taʼminlash va huquqiy masalalarga oid qonun hujjatlari, davlat dasturlarining ijrosi ustidan tizimli nazoratni amalga oshiradi;

hududda korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi ishlarning holatini kompleks oʻrganadi hamda ushbu sohadagi faoliyatni takomillashtirish yuzasidan takliflar ishlab chiqadi;

korrupsiya koʻrinishlarining namoyon boʻlishiga olib keladigan tizimli muammolar haqida Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining Sud-huquq masalalari va korrupsiyaga qarshi kurashish qoʻmitasiga muntazam ravishda axborot kiritib boradi;

oʻz vakolatiga taalluqli boʻlgan Kengashning dasturlari va hokim qarorlari loyihalarini koʻrib chiqishda qatnashadi va xulosalar beradi;

hokimlik boʻlimlari va boshqarmalari, korxonalar, muassasalar va tashkilotlar, shuningdek xalq qabulxonasi, Oliy Majlisning Inson huquqlari boʻyicha vakili (ombudsman) mintaqaviy vakili, Oliy Majlisning Bola huquqlari boʻyicha vakili (Bolalar ombudsmani) mintaqaviy vakili, prokuratura, majburiy ijro byurosi, ichki ishlar, adliya organlari rahbarlarining komissiya vakolatiga taalluqli masalalar boʻyicha dastlabki tarzda komissiya majlislarida hisobotlarini (axborotlarini) eshitadi, ular boʻyicha yakuniy xulosa tayyorlaydi hamda mazkur masalani sessiya muhokamasiga kiritadi;

hokimning Oʻzbekiston Respublikasi qonun hujjatlariga mos kelmaydigan qarorlarini bekor qilish toʻgʻrisidagi, tegishli Kengash qarorlarini bekor qilish toʻgʻrisidagi masalalarni dastlabki tarzda koʻrib chiqadi;

hokimning Kengashning qonunchilikka zid qarorlarini qayta ko'rib chiqish to'g'risidagi taqdimnomasini dastlabki tarzda ko'rib chiqadi;

mahalliy davlat organlarida ochiqlik va oshkoralikni ta'minlashga oid qonun hujjatlari, davlat dasturlarining ijro etilishi ustidan nazoratni amalga oshiradi, shu jumladan, mahalliy davlat organlari, xo'jalik boshqaruvi organlari rahbarlarining ochiqlikni ta'minlash borasidagi faoliyati yuzasidan hisobotlarini (axborotlarini) eshitadi;

axborot siyosati, mahalliy davlat organlarida ochiqlikni ta'minlashga doir masalalar yuzasidan o'rganishlar olib boradi;

o'z vakolatiga taalluqli masalalar bo'yicha jismoniy va yuridik shaxslar vakillarining murojaatlarini ko'rib chiqadi, zarur hollarda davlat organlari va tashkilotlariga so'rovlar yuboradi;

vakolati doirasida ommaviy axborot vositalari, nodavlat notijorat tashkilotlari va fuqarolik jamiyatining boshqa institutlari bilan yaqindan hamkorlik qiladi;

taalluqli boshqa masalalarni ko'rib chiqadi, ular bo'yicha qarorlar qabul qiladi va ijrosini nazorat qiladi, tavsiyalar beradi va zarur hollarda Kengash qarorlari loyihalarini sessiyada ko'rib chiqish uchun kiritadi.

14. Fan, ta'lim va sog'liqni saqlash masalalari bo'yicha doimiy komissiya:

hududni fan, ta'lim, sog'liqni saqlash va ijtimoiy himoya masalalari bo'yicha rivojlantirish dasturlari loyihalarining ishlab chiqilishida ishtirok etadi;

hududni ta'lim, sog'liqni saqlash, ijtimoiy himoya masalalari bo'yicha rivojlantirish dasturlari bajarilishi ustidan nazoratni amalga oshiradi, shuningdek ularning bajarilishi haqidagi hisobotlarni dastlabki tarzda ko'rib chiqadi, boshqa doimiy komissiyalar bilan birgalikda xulosalar tayyorlaydi, mazkur masalalar yuzasidan sessiyada ma'ruza va qo'shimcha ma'ruzalar bilan chiqadi;

fan va sog'liqni saqlash sohalarini rivojlantirishga, ta'lim tizimini takomillashtirishga qaratilgan qonunchilik hujjatlari va davlat dasturlari ijrosi ustidan tizimli deputatlik nazoratini amalga oshiradi;

ta'lim va sog'liqni saqlash muassasalari obyektlarining sharoiti, moddiy-texnik ta'minotini tahlil qilgan holda, ularni yaxshilash bo'yicha tegishli manzilli dasturlarga kiritish yuzasidan takliflar beradi;

ta'lim tizimining holatini tahlil qiladi, ta'lim sifatini yanada yaxshilash, maktablar, litseylar, kollejlari, kasb-hunar maktablari, texnikumlar va oliy o'quv yurtlarida o'quv-tarbiya jarayonini rivojlantirish, ta'lim oluvchilarning muayyan kasb egasi bo'lishini, bandligi ta'minlanishini o'rganib borish va yaxshilash bo'yicha tavsiyalar kiritadi;

hududda davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarini, davlat ta'lim muassasalarini tashkil etish, qayta tashkil etish, tugatish bo'yicha takliflar ishlab chiqadi;

tibbiy xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilash, mahalliy davolash-profilaktika muassasalarini, shu jumladan, tabiiy-iqlim sharoitlarini hisobga olgan holda rivojlantirish bo'yicha takliflar ishlab chiqadi;

hududning "tibbiy xaritasi" shakllantirilishi, undan kelib chiqqan holda, aholiga zarur va sifatli tibbiy xizmat ko'rsatilishi bo'yicha nazorat olib boradi;

hududda aholining ijtimoiy himoyalanganlik holatini tahlil qiladi va sohani takomillashtirish bo'yicha takliflar kiritadi;

nogironlar, urush va mehnat faxriylari, ko'p bolali oilalar hamda keksa fuqarolarning uy-joy va moddiy-maishiy sharoitlarini yaxshilash bo'yicha qonun hujjatlarida ko'zda tutilgan chora-tadbirlarni amalga oshirishga ko'maklashadi;

o'z vakolatiga taalluqli masalalar bo'yicha hokimlik bo'limlari va boshqarmalari, korxonalar, muassasalar va tashkilotlar rahbarlarining hisobotlarini (axborotlarini) eshitadi, tavsiyalar beradi va ularning ijrosini nazorat qiladi;

vakolati doirasida nodavlat notijorat tashkilotlari va fuqarolik jamiyatining boshqa institutlari bilan yaqindan hamkorlik qiladi, fuqarolik jamiyati institutlari faoliyatini samarali yo'lga qo'yishga, davlat tuzilmalari va nodavlat notijorat tashkilotlari o'rtasida ijtimoiy sheriklikni rivojlantirishga ko'maklashadi;

o'z vakolatiga taalluqli boshqa masalalarni ko'rib chiqadi, ular bo'yicha qarorlar qabul qiladi, tavsiyalar beradi va zarur hollarda Kengash qarorlari loyihalarini sessiyada ko'rib chiqish uchun kiritadi.

15. Yoshlar siyosati, madaniyat va sport masalalari bo'yicha doimiy komissiya:

yoshlar siyosati, madaniyat va sport masalalari bo'yicha dasturlar loyihalarining ishlab chiqilishida ishtirok etadi;

yoshlar siyosati, madaniyat va sport masalalari bo'yicha dasturlar bajarilishi ustidan nazoratni amalga oshiradi, shuningdek ularning bajarilishi haqidagi hisobotlarni dastlabki tarzda ko'rib chiqadi;

jismoniy tarbiya va sport muassasalari moddiy-texnik bazasini mustahkamlash, sportni rivojlantirish, shuningdek aholi turar joylarida jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanish uchun sharoitlar yaratish masalalarini o'rganadi;

madaniyat muassasalari tarmog'ini rivojlantirishga ko'maklashadi, ularning yoshlarni estetik tarbiyalashdagi rolini oshirish bo'yicha takliflar kiritadi;

an'anaviy xalq ijodiyoti markazlari, aholining milliy-madaniy an'analari, badiiy hunarmandchilikni rivojlantirish uchun sharoitlar yaratishga ko'maklashadi;

Kengash huzuridagi "Yoshlar guruhi" hamda "Yoshlar parlamenti vakillari maktabi" faoliyatini muvofiqlashtirib boradi;

yosh oilalarni hamda og'ir ijtimoiy vaziyatga tushib qolgan xotin-qizlarni uy-joy bilan ta'minlashdagi muammolarni tahlil qiladi va bu boradagi chora-tadbirlarni amalga oshirishga ko'maklashadi;

xotin-qizlarni kamsitish, ularga nisbatan zo'ravonlikning barcha shakllariga barham berish, erta nikoh va majburiy nikohning oldini olish hamda bartaraf qilish bo'yicha takliflar ishlab chiqadi;

o'z vakolatiga taalluqli masalalar bo'yicha hokimlik bo'limlari va boshqarmalari, korxonalar, muassasalar va tashkilotlar rahbarlarining hisobotlarini (axborotlarini) eshitadi, tavsiyalar beradi va ularning ijrosini nazorat qiladi;

bola huquqlarini himoya qilish, voyaga yetmaganlar ustidan vasiylik va homiylik masalalariga oid ishlarni nazorat qiladi;

vakolati doirasida nodavlat notijorat tashkilotlari va fuqarolik jamiyatining boshqa institutlari bilan yaqindan hamkorlik qiladi, fuqarolik jamiyati institutlari faoliyatini samarali yo'lga qo'yishga, davlat tuzilmalari va nodavlat notijorat tashkilotlari o'rtasida ijtimoiy sheriklikni rivojlantirishga ko'maklashadi;

o'z vakolatiga taalluqli boshqa masalalarni ko'rib chiqadi, ular bo'yicha qarorlar qabul qiladi va ijrosini nazorat qiladi, tavsiyalar beradi va zarur hollarda Kengash qarorlari loyihalarini sessiyada ko'rib chiqish uchun kiritadi.

16. Agrar, suv xo'jaligi va ekologiya masalalari bo'yicha doimiy komissiya:

agrar, suv xo'jaligi, ekologiya masalalariga doir dasturlarni dastlabki tarzda ko'rib chiqadi hamda tayyorlashda qatnashadi;

ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish, hududlarni obodonlashtirishga qaratilgan tadbirlarni tashkil etish bo'yicha tashabbuslar kiritadi, ularni amalga oshirishda ishtirok etadi hamda samarali deputatlik nazoratini olib boradi;

muhofaza etiladigan tabiiy hududlarni saqlash, ularni kengaytirish hamda ulardagi biologik xilma-xillikni asrash bo'yicha dasturlar ijrosi samaradorligini nazorat qiladi;

yer osti suvlaridan foydalanish bo'yicha amalga oshirilayotgan ishlarni o'rganadi;

atmosfera havosini muhofaza qilish, uning ifloslanishi monitoring qilish, iqlim o'zgarishini oldini olish, uning salbiy oqibatlarini yumshatish, iqlim o'zgarishiga moslashish bo'yicha dasturlar ijrosi ustidan ta'sirchan nazorat o'rnatadi;

chiqindilarni boshqarish, aholi punktlaridan chiqindilarni olib chiqib ketish qamrovi, chiqindilarni qayta ishlash, chiqindi poligonlarini rekultivatsiya qilish masalalarida o'rganishlar o'tkazadi;

daraxt va butalarning zararkunandalari hamda kasalliklariga qarshi kurashish tadbirlariga mahalliy budjetlar qo'shimcha manbalaridan mablag' ajratilishini nazorat qiladi;

"Yashil makon" umummilliy loyihasi amalga oshirilishi yuzasidan qat'iy nazorat olib boradi;

dolzarb ekologik muammolar va ularning oldini olish bo'yicha masalalarni doimiy ravishda Kengashlar sessiyalarida muhokama qilib borilishini tashkil etadi;

tabiiy obyektlarni davlat tabiat yodgorliklari deb e'lon qilish, mahalliy ahamiyatga molik tabiat bog'larini, botanika va dendrologiya bog'larini, buyurtma qo'riqxonalarini, tabiiy pitomniklarni, rekreatsiya zonalarini tashkil etish masalalarini dastlabki tarzda ko'rib chiqadi;

yardan oqilona foydalanish, tuproq unumdorligini saqlash va qayta ishlov berish, tabiiy muhitni yaxshilash bo'yicha ijtimoiy-iqtisodiy va tashkiliy-xo'jalik sharoitlari masalalarini ko'rib chiqadi;

dehqon va fermer xo'jaliklari, sanoat korxonalarini, savdo va umumiy ovqatlanish korxonalarini o'rtasidagi ishlab chiqarish aloqalarini o'rganadi va ularni mustahkamlash bo'yicha takliflar kiritadi;

tabiatni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan samarali foydalanish ustidan nazoratni amalga oshiradi;

qishloq xo'jaligi hamda dehqon va fermer xo'jaliklarini samarali rivojlantirish uchun zarur sharoitlar yaratish bo'yicha takliflar kiritadi;

hududdagi suv resurslaridan foydalanish va ularni muhofaza qilishning asosiy yo'nalishlarini belgilashda, shuningdek suv resurslaridan foydalanishni tartibga solish va ularni muhofaza qilish sohasida qonuniylik hamda huquq-tartibotni ta'minlashda ishtirok etadi;

suv obyektlari holatini saqlash va yaxshilash, ularga zararli ta'sir ko'rsatilishining oldini olish va bartaraf etish, shuningdek avariya, toshqin, sel va tabiiy ofatlar natijasida vayron bo'lgan obyektlarni tiklash yuzasidan takliflar kiritadi;

zarur hollarda qonun hujjatlariga muvofiq ekologik ekspertiza o'tkazish bo'yicha takliflar kiritadi;

hokimlik bo'limlari va boshqarmalari, korxonalar, muassasalar hamda tashkilotlar rahbarlarining komissiya vakolatiga taalluqli masalalar bo'yicha hisobotlarini (axborotlarini) eshitadi, tavsiyalar beradi va ularning ijrosini nazorat qiladi;

vakolati doirasida nodavlat notijorat tashkilotlari va fuqarolik jamiyatining boshqa institutlari bilan yaqindan hamkorlik qiladi, fuqarolik jamiyati institutlari faoliyatini

samarali yo'lga qo'yishga, davlat tuzilmalari va nodavlat notijorat tashkilotlari o'rtasida ijtimoiy sheriklikni rivojlantirishga ko'maklashadi;

o'z vakolatiga taalluqli boshqa masalalarni ko'rib chiqadi, ular bo'yicha qarorlar qabul qiladi va ijrosini nazorat qiladi, tavsiyalar beradi va zarur hollarda Kengash qarorlari loyihalarini sessiyada ko'rib chiqish uchun kiritadi.

17. Reglament va deputatlik odob-axloqi masalalari bo'yicha doimiy komissiya:

Kengash deputatining vakolatlarini muddatidan ilgari tugatish, shu jumladan, uni chaqirib olish to'g'risidagi, Kengash deputatini jinoiy javobgarlikka tortishga, ushlab turishga, qamoqqa olishga yoki unga nisbatan sud tartibida beriladigan ma'muriy jazoni qo'llashga viloyat prokurorining taqdimnomasi bo'yicha rozilik berish haqidagi masalalarni dastlabki tarzda ko'rib chiqadi va Kengash tomonidan ko'rib chiqishga tayyorlaydi;

Kengashning doimiy va muvaqqat komissiyalari, boshqa organlarini tashkil qilish va tugatish haqidagi masalalarni dastlabki tarzda ko'rib chiqadi;

Kengashning topshirig'iga muvofiq Kengash deputati tomonidan qonun hujjatlari, axloq normalari va xalq deputatlari viloyat, tuman, shahar Kengashi deputatlarining odob-axloq qoidalarini buzish faktlari bo'yicha materiallarni ko'rib chiqadi hamda mazkur masala bo'yicha xulosa taqdim qiladi;

Kengashning reglamenti loyihasini ishlab chiqadi va tasdiqlash uchun kiritadi, shuningdek unga o'zgartishlar va qo'shimchalar kiritish to'g'risida takliflar tayyorlaydi;

Kengashning doimiy va muvaqqat komissiyalari to'g'risidagi nizomlar loyihalarini ishlab chiqishda ishtirok etadi;

Kengash deputatlarining odob-axloq qoidalari loyihasini ishlab chiqadi va tasdiqlash uchun sessiyaga kiritadi, shuningdek unga o'zgartishlar va qo'shimchalar kiritish to'g'risida takliflar tayyorlaydi;

saylovchilarning Kengash deputatlari tomonidan xalq deputatlari viloyat, tuman, shahar Kengashi deputatlarining odob-axloq qoidalarini buzish bilan bog'liq shikoyatlarini ko'rib chiqadi;

Kengash deputatlari, boshqa shaxslar tomonidan Kengashning reglamenti normalariga rioya qilinishi ustidan nazoratni amalga oshiradi va uni buzish holatlari mavjud bo'lganda ularni bartaraf qilish choralari ko'radi;

o'z vakolatiga taalluqli boshqa masalalarni ko'rib chiqadi, ular bo'yicha qarorlar qabul qiladi, tavsiyalar beradi va zarur hollarda Kengash qarorlari loyihalarini sessiyada ko'rib chiqish uchun kiritadi.

III bob. Doimiy komissiyalar ishini tashkil etish

18. Doimiy komissiyalar o'z faoliyatlarini sessiyada tasdiqlanadigan ish rejalari asosida amalga oshiradilar. Doimiy komissiyaning ish rejasi Kengashning ish rejasi bilan belgilangan hududni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish faoliyatining asosiy yo'nalishlariga muvofiq ishlab chiqiladi.

Doimiy komissiyaning tashabbusi bilan doimiy komissiyaning ish rejasiga tegishli o'zgartishlar va qo'shimchalar kiritilishi mumkin. Doimiy komissiyaning ish rejasidagi o'zgartishlar navbatdagi sessiyada tasdiqlanadi.

19. Doimiy komissiyalar o'z ishlarini masalalarni birgalikda, erkin muhokama qilish va hal etish, oshkoralik hamda doimiy komissiyalar a'zolarining keng tashabbuskorligi asosida tashkil etadilar.

20. Doimiy komissiyalar o‘z faoliyatlarini majlis shaklida amalga oshiradilar.

Doimiy komissiyalarning majlislari, qoida tariqasida, har oyda kamida bir marta o‘tkaziladi.

Doimiy komissiyaning majlislari rais, rais yo‘qligida esa rais o‘rinbosarining tashabbusi bilan, shuningdek komissiya a‘zolari ko‘pchiligi tomonidan chaqirilishi mumkin.

Doimiy komissiyalarning qo‘shma majlislari ular o‘rtasidagi kelishuvga muvofiq o‘tkaziladi.

21. Doimiy komissiyalar majlislarida ish davlat tilida olib boriladi.

22. Doimiy komissiyalarning majlislari, basharti ularda doimiy komissiya tarkibining yarmidan ko‘pi ishtirok etsa, vakolatli hisoblanadi.

Doimiy komissiya a‘zosi majlisda ishtirok etish imkoniyati bo‘lmagan taqdirda, bu haqda doimiy komissiya raisiga oldindan xabar qilishi shart.

23. Doimiy komissiyalar majlislari kun tartibi loyihasiga doimiy komissiyalar ish rejalaridagi masalalar, Kengash qarorlarida belgilangan masalalar, shuningdek doimiy komissiyalar a‘zolari tomonidan taklif qilingan masalalar kiritiladi.

Kun tartibi loyihasi va majlisni olib borish tartibi doimiy komissiya raisi tomonidan e‘lon qilinadi va muhokama qilingandan so‘ng tasdiqlanadi.

24. Doimiy komissiya majlislarida bayonnomalar yuritiladi.

Majlis bayonnomasida quyidagilar ko‘rsatiladi:

doimiy komissiyaning nomi, majlisning tartib raqami;

majlis o‘tkaziladigan vaqt, sana va joy;

hozir bo‘lgan va qatnashmayotgan doimiy komissiya a‘zolarining soni, shuningdek taklif etilgan shaxslar soni;

majlisning kun tartibi, majlisda ko‘rib chiqish uchun kiritilgan har bir masala yuzasidan har bir ma‘ruzachi hamda qo‘shimcha ma‘ruzachining familiyasi va lavozimi;

kun tartibiga muvofiq muhokama qilinayotgan masalalarning mohiyati;

“yoqalayman”, “qarshiman” yoki “betarafman” deb berilgan ovozlarning soni ko‘rsatilgan, qabul qilingan qarorlar ro‘yxati.

Majlis bayonnomasiga majlisda hozir bo‘lgan va qatnashmayotgan doimiy komissiya a‘zolari ro‘yxati, taklif etilgan shaxslar ro‘yxati, ma‘ruzalar matnlari va boshqa materiallar ilova qilinadi.

Doimiy komissiya majlisining bayonnomasi majlis tugaganidan so‘ng uch kundan kechiktirmay rasmiylashtiriladi. Bayonnoma doimiy komissiya raisi yoki uning vazifasini bajaruvchi shaxs va doimiy komissiya kotibi tomonidan imzolanadi.

25. Doimiy komissiya majlisini samarali olib borish uchun, qoida tariqasida, ma‘ruza uchun 20 daqiqagacha, qo‘shimcha ma‘ruza uchun 10 daqiqagacha, muzokarlarda so‘zga chiquvchilarga 5-7 daqiqagacha, axborot yoki ma‘lumot berish uchun esa 3 daqiqagacha vaqt beriladi.

26. Doimiy komissiyalarning majlislari ochiq o‘tkaziladi. Doimiy komissiya yopiq yoki sayyor majlis o‘tkazish to‘g‘risida qaror qabul qilishga haqli.

Majlislarda O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining a‘zolari, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasining deputatlari, shuningdek hududda joylashgan davlat organlari, korxonalar, muassasalar, tashkilotlar, nodavlat notijorat tashkilotlari, fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organlari, ommaviy axborot vositalarining taklif qilingan vakillari va boshqa shaxslar ishtirok etishi mumkin.

Majlisga taklif etilgan shaxslar muhokama etilayotgan masalalar yuzasidan qaror qabul qilishda ovoz berish huquqiga ega emas, shuningdek ular raislik qiluvchining farmoyishlariga bo'ysunishlari shart.

Majlisga taklif qilinayotgan shaxslarning soni va tarkibi doimiy komissiya raisi tomonidan hal etiladi.

Majlisda raislik qiluvchi majlisga taklif qilingan shaxslar tarkibi va soni to'g'risida doimiy komissiya a'zolarini xabardor qiladi.

27. Doimiy komissiyalar masalalarni tayyorlash va ularni puxta ishlab chiqish uchun Kengash deputatlaridan, davlat organlari, korxonalar, muassasalar, tashkilotlar, nodavlat notijorat tashkilotlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari vakillari, mutaxassislar va ekspertlardan iborat ishchi guruhlar tuzishga haqli.

28. Doimiy komissiyalar o'zlariga taalluqli masalalarni ko'rib chiqish vaqtida teng huquqlardan foydalanadilar va bir xil majburiyatlarga egadirlar.

29. Doimiy komissiyalarning a'zolari doimiy komissiyalar faoliyatida ishtirok etishlari, ularning qarorlarini hayotga tatbiq etishga ko'maklashishlari, doimiy komissiyalarning topshiriqlarini bajarishlari shart. Doimiy komissiyalar a'zolari har chorakda doimiy komissiya raisiga doimiy komissiya ish rejasida nazarda tutilgan tadbirlarning ijro etilishi bo'yicha o'z faoliyati yakunlari va deputatlik vazifalarini bajarish natijalari to'g'risida yozma hisobotlar taqdim etadilar.

Doimiy komissiyalar a'zolari o'z vakolatlarini ishlab chiqarish yoki xizmat faoliyatidan ajralmagan holda amalga oshiradilar. Korxonalar, muassasalar va tashkilotlarning rahbarlari doimiy komissiyalar a'zolarini ular o'z deputatlik vazifalarini bajaradigan vaqtda, ularning ish joyini (lavozimini) saqlagan holda, ishdan ozod qilishlari shart. Deputatlik vazifalarini bajarayotgan vaqtda doimiy komissiyalar a'zolarining o'rtacha ish haqi saqlanib qoladi.

30. Doimiy komissiyaning a'zosi ko'rib chiqilayotgan masalalarni tayyorlash, muhokama qilish va qarorlar qabul qilishda, shuningdek Kengashning, doimiy komissiyaning qarorlari bajarilishini tashkil etishda ishtirok etadi. Doimiy komissiyaning har bir a'zosi bir ovozga ega va muhokama qilinayotgan masala yuzasidan "yoqlayman", "qarshiman" yoki "betarafman" deb ovoz beradi. Doimiy komissiya majlisida ishtirok etayotgan doimiy komissiyaning har bir a'zosi muhokama qilinayotgan masala bo'yicha ovoz berishda ishtirok etishga majbur.

31. Doimiy komissiya a'zosiga doimiy komissiya tomonidan ko'rib chiqilayotgan barcha masalalarni hal etishda faol ishtirok etish uchun sharoit yaratib beriladi, unga zarur hujjatlar yoki boshqa materiallar oldindan yuboriladi. Doimiy komissiya a'zolari doimiy komissiya majlisi o'tkaziladigan vaqt, sana, joy va kun tartibi to'g'risida kamida bir kun oldin xabardor qilinadi.

Doimiy komissiya a'zolari doimiy komissiya tomonidan joylarda ko'rib chiqilishi lozim bo'lgan masalalarni Kengash raisi, doimiy komissiya raisining topshirig'iga binoan yoki o'z tashabbusi bilan o'rganadi, ushbu masala yuzasidan davlat organlari, korxonalar, muassasalar, tashkilotlar, nodavlat notijorat tashkilotlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari va fuqarolardan kelgan takliflarni umumlashtiradi, ularni doimiy komissiya majlisida muhokama qiladi va takliflar kiritadi.

32. Bir nechta doimiy komissiyalarga taalluqli masalalar doimiy komissiyalar tomonidan birgalikda tayyorlanishi va ko'rib chiqilishi mumkin.

Doimiy komissiyalarning qo'shma majlislarini doimiy komissiyalar raislari o'zaro kelishuv asosida olib boradilar.

Doimiy komissiya o'zi ko'rib chiqayotgan masalalar yuzasidan boshqa doimiy komissiyalarning fikrini so'rab olishi mumkin.

Boshqa doimiy komissiyalarning iltimosiga binoan doimiy komissiya o'ziga taalluqli masalalar bo'yicha ushbu doimiy komissiyalar tomonidan ko'rib chiqilayotgan masalalarni tayyorlashda ishtirok etishi mumkin.

33. Ayni bir masala bo'yicha doimiy komissiyalarning fikri turlicha bo'lgan taqdirda ular kelishmovchiliklarni bartaraf etish choralarini ko'radilar. Agar murosaga kelinmasa, ushbu masalani tayyorlashga mas'ul bo'lgan doimiy komissiyaning qarori uzil-kesil hisoblanadi.

34. Doimiy komissiyalarda barcha masalalar doimiy komissiya a'zolari umumiy tarkibining ko'pchilik ovozi bilan hal etiladi.

Qaror qabul qilishda ovozlar teng bo'lib qolgan taqdirda doimiy komissiya raisining ovozi hal qiluvchi hisoblanadi.

Bir nechta doimiy komissiyaning qo'shma majlislari o'tkazilganda qaror har bir doimiy komissiyada kvorum mavjud bo'lgan holda majlisda qatnashayotgan doimiy komissiyalar a'zolari umumiy tarkibining ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi.

35. Doimiy komissiyalar ko'rib chiqilayotgan masalalar yuzasidan tavsiyaviy xususiyatga ega bo'lgan qarorlar qabul qiladi yoki Kengash qarorlari loyihalari bo'yicha o'zlariga taalluqli masalalar yuzasidan xulosalar beradi.

36. Doimiy komissiyalarning qarorlari, xulosalari va bayonnomalari doimiy komissiya raisi tomonidan imzolanadi.

Doimiy komissiyalar tomonidan qabul qilingan qo'shma qarorlar, ular tomonidan birgalikda tayyorlangan xulosalar, shuningdek qo'shma majlislarning bayonnomalari ularning raislari tomonidan imzolanadi.

37. Doimiy komissiyalar tomonidan qabul qilingan qarorlar tegishli davlat organlari, korxonalar, muassasalar, tashkilotlar, nodavlat notijorat tashkilotlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari va manfaatdor shaxslarga yuboriladi.

38. Doimiy komissiyalarning qarorlari qaysi davlat organlari, korxonalar, muassasalar, tashkilotlar, nodavlat notijorat tashkilotlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari va mansabdor shaxslarga nisbatan qabul qilingan bo'lsa, ular tomonidan ko'rib chiqilishi shart.

Doimiy komissiya qarorida boshqa muddat ko'rsatilmagan bo'lsa, ko'rib chiqish natijalari yoki ko'rilgan choralar haqida doimiy komissiyalarga bir oy muddatda xabar qilinishi lozim. Doimiy komissiyalar qarorlarini ko'rib chiqish yakunlari doimiy komissiyalar majlislarida, zarur hollarda esa sessiyalarda ko'rib chiqiladi. Zaruratga qarab, doimiy komissiya majlisida uning qarori ijro etilishi muddatini uzaytirish to'g'risida qaror qabul qilinishi mumkin.

39. Doimiy komissiya qarorlari bajarilishining borishi yuzasidan nazorat doimiy komissiya raisi yoki qarorda ko'rsatilgan doimiy komissiya a'zosi tomonidan amalga oshiriladi.

IV bob. Doimiy komissiyalarning vakolatlari

40. Doimiy komissiyalar sessiyalar kun tartibiga doir takliflarni shakllantirishda ishtirok etadilar.

41. Doimiy komissiyalar o'zlariga taalluqli masalalar bo'yicha davlat organlari, korxonalar, muassasalar, tashkilotlar, nodavlat notijorat tashkilotlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari, mansabdor shaxslardan hujjatlar, yozma xulosalar, hisobot ma'lumotlari va boshqa materiallarni so'rab olishga haqli.

42. Doimiy komissiyalar hududda joylashgan davlat organlari, korxonalar, muassasalar, tashkilotlar, nodavlat notijorat tashkilotlari va fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari rahbarlarini o'z majlislariga taklif etishi hamda ularning Kengash qarorlari va doimiy komissiyalar tavsiyalarining bajarilishi to'g'risidagi hisobotini (axborotini) tinglash huquqiga ega.

Doimiy komissiyalar tegishli organlar va tashkilotlarni ko'rib chiqiladigan masalalar xususida oldindan xabardor qiladilar.

43. Doimiy komissiyalar o'rganib chiqish uchun o'zlariga berilgan masalalarni dastlabki tarzda ko'rib chiqish yakunlari yuzasidan Kengashga o'z qarorlari yoki xulosalarini taqdim etadilar.

44. Kengashning topshirig'iga binoan doimiy komissiyalar Kengash deputatlari bildirgan takliflar, tanqidiy mulohazalar va so'rovlarning amalga oshirilishini nazorat qiladilar.

45. Doimiy komissiya raisi:

zarur materiallar tayyorlanishini tashkil etadi, doimiy komissiya majlisini chaqiradi, majlis haqida doimiy komissiya a'zolari va boshqa ishtirokchilarni xabardor qiladi;

doimiy komissiya majlislarida raislik qiladi;

doimiy komissiyaning ish rejasi loyihasining tayyorlanishini tashkil etadi;

doimiy komissiya a'zolari, shu jumladan, doimiy komissiya raisi o'rinbosari va doimiy komissiya kotibi o'rtasida ishlarni taqsimlaydi hamda ular faoliyatini yo'naltiradi;

doimiy komissiya a'zolariga topshiriqlar beradi, ularga doimiy komissiyaning faoliyati bilan bog'liq materiallar va hujjatlarni yuboradi;

doimiy komissiya a'zolarini ishchi guruhlarining ishida qatnashish, shuningdek doimiy komissiyaning boshqa topshiriqlarini bajarish uchun taklif qiladi;

davlat organlari, korxonalar, muassasalar, tashkilotlar, nodavlat notijorat tashkilotlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari vakillarini, mutaxassislar va olimlarni doimiy komissiya ishida ishtirok etish uchun taklif qiladi;

sessiyalarda, davlat organlari, korxonalar, muassasalar, tashkilotlar, nodavlat notijorat tashkilotlari va fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari bilan bo'ladigan munosabatlarda doimiy komissiya nomidan vakillik qiladi;

doimiy komissiya faoliyati to'g'risida yarim yillik va yillik hisobot tayyorlaydi va sessiyada hisobot beradi;

doimiy komissiya qarorlarining ijro etilishi yuzasidan ishlarni tashkil etadi;

Kengashga, Kengash raisiga ularning topshiriqlari bajarilishi yuzasidan axborot beradi;

doimiy komissiya a'zolarini ular tomonidan qabul qilingan qarorlar bajarilganligi va tavsiyalari ko'rib chiqilganligi to'g'risida xabardor qiladi;

boshqa doimiy komissiyalar bilan birgalikda ishlar olib borilishini tashkil qiladi;

doimiy komissiya majlisi qarorlari, xulosalari va bayonnomalarini imzolaydi;

o'z vakolati doirasida boshqa vazifalarni amalga oshiradi.

46. Doimiy komissiya raisi o'rinbosari doimiy komissiya raisining topshirig'iga ko'ra uning ayrim vazifalarini bajaradi, doimiy komissiya raisi yo'qligida yoki uning o'z vazifalarini amalga oshirishga imkoni bo'lmagan hollarda rais vazifasini bajaradi.

47. Doimiy komissiya kotibi:

doimiy komissiya ish rejasining loyihasini tayyorlaydi;

doimiy komissiya ish rejasining bajarilishini monitoring qilib boradi va natijalari haqida doimiy komissiya raisiga axborot beradi;

doimiy komissiya ish yurituvi uchun javob beradi, Kengash kotibiyatiga hujjatlarni saqlash uchun oʻrnatilgan tartibda topshiradi;

doimiy komissiya majlisi bayonnomasini yuritadi va uni imzolaydi;

doimiy komissiya faoliyati bilan bogʻliq boshqa vazifalarni bajaradi.

V bob. Yakunlovchi qoidalar

48. Doimiy komissiyalar faoliyatiga tashkiliy, axborot-tahliliy, texnikaviy va boshqa jihatlardan xizmat koʻrsatish Kengash kotibiyati tomonidan taʼminlanadi.

49. Kengash kotibiyati doimiy komissiyalarni hujjatlar, zarur axborot va maʼlumot materiallari, shuningdek doimiy komissiyalar faoliyati bilan bogʻliq masalalar boʻyicha mutaxassislarning maslahatlari bilan taʼminlaydi.

50. Doimiy komissiyalar toʻgʻrisidagi nizomni qabul qilish, unga oʻzgartirish va qoʻshimchalar kiritish masalalari yuzasidan qarorlar sessiyada Kengash deputatlari umumiy sonining koʻpchilik ovozi bilan qabul qilinadi.